

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I., Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28-10.

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per 934-1938.
Trib. Timișoara.
Redactor resp.: DR. VÁRNAY ELEMÉR

A bacillusok nem akarnak

Az emberölés tudománya csúcsteljesítményhez ért. Szárazföldön, levegőben és föld alatt leselkedik a modern háborúban a halál; nincs olyan gránittal, amelyet át nem ütne a bomba, nincs olyan vékony rés, ahova be ne hatolhatna a mérgező gáz, hála a lőszergyárak és laboratóriumok csüggedést nem ismerő szívós munkájának. Minden rettenetét elvesztette, naiv képeskönyvi figura lett a csontváz képében ábrázolt halál, ahogyan Dürer rajzolta megfakult rézmetszetein. Ma nem megriadt képzelet műve, ma eleven valóság a danse macabre; az egész élet egyetlen haláltánc, lét és nemlét keskeny peremén bokázunk szakadatlanul; kerek e világon nincsen egy talpalatnyi föld, amely háborúba ne sodródhatnék máról-holnapra. Valaha az volt a jelszó: a tudomány legyőzi a halált. Most visszofordult e mottó és diadalmasan hirdeti, csak még kis türelem és sikerülni fog, hogy legyőzze az életet a tudomány. Bizhatunk, remélhetünk, hogy valóban így lesz, mert minden területen a legszebb jövővel kecsegtet ez az ernyedetlen buzgólkodás. A pusztítás művészete az ismeretek és kutatás minden irányát szolgálatába fordította már, romboló erővé alakította át a kémiát, a villanyosságot, a fizikát. Valóban, mindent átfogó jelentőségű ez a gyönyörű, csodálatos haladás. Azonban nincsen öröm öröm nélkül. Vannak néha minden jó igyekezet ellenére keserű csalódások is. Ilyen csalódást jelent az a végtelenül lehangelő jelentés is, amely most jelent meg egy szaklapban a baktérium-harc lehetőségeiről és kilátásairól.

Szomorodott szívvel kell jelentenünk, hogy ezen a téren az emberölési tudomány csődöt mondott, a baktériumharc nem biztat „komoly” eredménnyel. A bacillusok ugyanis renitenskednek, minden jel arra vall, hogy szabotálni akarják a tőlük oly jogosan elvárt tömegpusztítási feladatokat. Igen, a közönséges életben összezsufoltság, táplálkozási hiány, betegség következtében igen könnyen fellépnek a járványos betegségek. Azonban hadi alkalmazásban épp olyan csalódást kelt szerepük, mint a finnek ellen intézett nagy orosz támadás. A repülőgépekből leszórt emberölő baktériumokban nincs semmi offenzív szellem. Mert még oly csekély légmozgás mellett is annyira megriktul a mikroszkópikus hadsereg, hogy hatása teljesen jelentéktelenné válik. Sőt, a földet ért bacillusok is csak úgy tengenek-lengenek, eloldalognak, akár a meglógott katonaszökevények. A vizek megfertőzése is gyakran sikertelen marad a baktériumok makacssága révén, viszont ha lehetséges is ezekbe bevinni a veszedelmet, akkor is elég hatályos védelemmel szolgálnak a tifusz, paratífusz, kolera és egyéb hasonló betegségek elleni oltások. A körültekintő kutatói gondosság természetesen számolt a patkányokkal is. Pestisbacillusokkal beoltott patkányokkal százszázalékos eredményt biztat. Ez a módszer azonban megint kétélű fegyver. A patkányrajok ugyanis visszajöhetnek a saját lövészárokból és ott véghezvethetnek el az ellenség számára szánt pusztítás munkáját.

Íme tehát a végeredmény: a baktérium-támadás egyelőre csak elmélet marad és nem biztat igazi sikerrel. Hiábavaló volt tehát Koch, Pasteur s a többi nagy tudósok önfeláldozó munkája, akik éveken át kémlték éj-és naphosszat görcsövíükön keresztül annyi gonosz ártalom parányait. Ők persze még nem látták tisztán a végeit. Ezek az ártatlan bölcsök azt hitték, az a tudományos kutatás legfőbb törekvése, hogy az emberek és a milliárdnyi parányi lények közötti harcban megmentsék a drága életet. Vajjon mit szólnának ezek a márványba fa-

A Balkán Szövetség bizalommal fogadja az olasz közvetítő lépéseket

A Cvetkovics kormány kimélyíti a jugoszláv-magyar együttműködést

Belgrádból jelentik: (Dunaposta.) Czinczár Markovics jugoszláv külügyminiszter tegnap részletesen tájékoztatta a sajtó képviselőit a Balkán Szövetség küszöbön álló belgrádi értekezletének céljairól. A belgrádi konferenciától senki ne várjon szenzációkat — mondotta a külügyminiszter.

Az értekezlet újból csak a négy állam szolidaritását és a Balkán békéjének és semlegességének fenntartására irányuló elhatározását erősíti meg.

Ebben a tekintetben a Balkán államokhoz tartozó Bulgária is egyforma állásponton van a Balkán Szövetség államaival. A Balkán Szövetség másrésztől rokonszenvvel és bizalommal kíséri Olaszország és Magyarország törekvéseit, amelyek arra irányulnak, hogy fenntartsák a békét Európának ebben a részében.

A Balkán Szövetség a legnagyobb bizalommal kíséri az olasz közvetítő törekvéseket is az egyes balkáni államok között.

Jugoszlávia, mely már évek óta az összes szomszéd államokkal való kapcsolatok lehető legbarátságosabb rendezését tette külpolitikájának alapjává, szintén rendelkezésre bocsátja minden tehetségét e cél érdekében.

A Balkán Szövetség belgrádi értekezletén nem kötnék semmiféle blokkot, vagy védelmi szövetséget,

amelyet úgy lehetne értelmezni, mintha mások ellen irányulna. Az értekezleten egyébként sem kerül sor, a Balkán és Délkelet-Európa minden problémájára, hiszen nem vesz részt rajta valamennyi érdekelt európai állam.

Nem fogja megváltoztatni a Balkán Szövetség eddigi pozitív álláspontját abban a tekintetben sem, hogy

nem helyesli eszmei tömbök kialakítását Európában.

Ezen a téren az általános helyzet az utóbbi időben semmit sem változott. Végül közölte a külügyminiszter az újságírókkal, hogy az értekezleten igen nagy jelentőségű gazdasági kérdések is szerepelni fognak.

Belgrádból jelentik: A Politika című lap leközli azokat a nyilatkozatokat, amelyeket Törökország és Románia, valamint Görögország belgrádi követei tettek a balkáni konferenciával kapcsolatban. A balkáni hatalmak képviselői nyilatkozataikban leszögezik, hogy a Balkán-államok a béke megszilárdítása érdekében fejtenek ki tevékenységet. (Rador.)

A jugoszláv kormánypárt Újvidéken tartott végrehajtó bizottsági ülése után nagyszabású tanácskozás volt Cvetkovics miniszterelnök és a kormány több itt időző tagja, valamint a volt jugoszláviai magyar párt vezetői között. Cvetkovics miniszterelnök a tanácskozás megkezdésekor kijelentette, hogy nagyszabású akciót kezdeményezett

Magyarország és Jugoszlávia gazdasági és politikai együttműködése érdekében,

mert úgy látja, hogy a két ország sorsa kölcsönösen egymástól függ és a két ország szoroson egymásra van utalva. Ennek az akciónak már is sikere van és kérte a magyar kisebbség vezetőit, hogy a maguk részéről segítsék elő az akciót. Minthogy a kisebbségek önálló politikai pártot nem alakíthatnak, kívánatosnak látná, hogy a magyar kisebbség a kormánypártban önállóságának teljes biztosítása mellett folytassa a szervezkedést a maga érdekében.

Biztosította a magyarságot valamennyi kulturális, gazdasági és politikai természetű kívánásának sürgős rendezéséről.

A magyarság vezetői a közeli napokban Szabadkán széleskörű értekezletet tartanak, amelyen dönteni fognak, hogy a kormány ajánlata szerint önálló tagozatként belépjenek a kormánypártba.

Olaszország fokozza védelmi intézkedéseit

Mussolini tanácskozása négy tábornokkal

Rómából jelentik: (Dunaposta.) Mussolini miniszterelnök tegnap kihallgatáson fogadta Soddu, Monti, Amarozo és Bergin tábornokokat, valamint Fortunato ezredet, akik jelentést tettek az ország határain folyó védelmi munkálatok állapotáról és a légvédelmi előkészületekről. De Bono tábornagy, a keletibliai olasz haderő megszemlélése után tegnap Balhó főkormányzóval együtt repülőgépen Rodosba érkezett.

Rómából érkezett hírek szerint Mussolini

ragott nagyok, ha feltámadnának egy napra sirtukból és látnák, hogy felfedezésük csak arra szolgált, hogy eme gonosz bacillusokat is az emberiség elleni támadásra használja fel az utókor? Hiába, haladunk, változnak a célkitűzések és változnak az eszmék. A pestist, kolerát, himlőt, akár a belpoklosságot is leszerződtené már hadiszövetségesevé az új szellem. Csak egy baj van, hogy a bacillusok nem akarnak. Azonban

miniszterelnök elrendelte Olaszország katonai készületeinek fokozását. Londonba érkező hírek azt is tudni vélik, hogy a tengerészet és a légi haderő vezetői a miniszterelnökkel hétfőn tartott értekezletükön fontos utasításokat kaptak arra vonatkozólag, hogy

fokozzák az ország védelmére elrendelt biztonsi intézkedéseket.

A speciális kiképzésű tisztek külön utasításokat kaptak.

csak türelem és kitartás. Nagyobb akadályokat is legyőzött már a civilizáció haladása. Majd csak legyőri a baktériumok ellenállását is. Hogy a bombákkal versengve irtásák az életet a mindenfajta szörnyű nyavalyák. Csak türelem. Csak semmi csüggedés. Fel fogjuk találni a kormányozható tömegjárványokat is. Ember küzdj és bizva bízzál...

(Flaneur.)

Napvilágra került a „Graf Spee“ hős parancsnokának bucsulevele

„Egyik tisztnek mindkét lábát bombaszilánk szakította le, mégis utolsó kérdése az volt, hogy mi a harc eredménye“

A néhány hónappal ezelőtt Anglia-Franciaország és a Harmadik Birodalom között kirobbant háború egyik leghevesebb tengeri ütközete az volt, amely az Atlanti Óceánon, a montevideói kikötő közelében zajlott le. Itt — mint ismeretes — az „Ajax“, az „Exeter“ és „Achilles“ nevű angol hadihajók megütköztek a „Graf Spee“ nevű német cirkálóval, amely napokkal azután önmagát elsüllyesztette. A lefolyt tengeri ütközetről a legkülönbözőbb híresztelések kerültek forgalomba. A két egymással szemközt álló hajóhad parancsnokai részéről mostanig hivatalos jelentés az ütközet lefolyásáról nem látott napvilágot. Eppen ezért különösen érdekes az a közlemény, amelyet az uruguayi kormány tett közzé.

Ez a közlemény tulajdonképpen a „Graf Spee“ később öngyilkossá lett kapitányának leírását tartalmazza az angol hadihajókkal folytatott küzdeleméről. A német cirkáló parancsnoka részletes jelentését nyomban azután elkészítette, a mint a „Graf Spee“ Montevidéi kikötőjébe menekült, hogy ott a hajó sérüléseit kijavítsák és a fedélzetén lévő sebesülteket és halottakat partra szállítsák. Langsdorf kapitány jelentése a következőképpen hangzik:

„December 13-án, reggel hat óra tájban észrevettem az „Exeter“ angol hadihajót, amely a brazil partok mentén hajózott.

Hajóm a szénhiány miatt rendkívül kritikus helyzetben volt és ezért déli irányban menekülni igyekeztem.

Azonban váratlanul szemközt találtam magam az „Ajax“ és az „Achilles“ nevű angol hadihajókkal. Mivel ezeknek sebessége jóval nagyobb, mint a „Graf Spee“-é, úgy rendelkeztem, hogy hajóm az uruguayi partok irányában haladjon. Az angol hadihajók gyorsasága azonban tervemet meghiusította és mivel kénytelen voltam egyre jobban a part irányában haladni, egyszerre azon vettem észre magamat, hogy hajómmal egészen sekély vízbe kerültem. Ilyen körülmények között kényszerültem 11 hü-

Csáky magyar külügyminiszter beszámolója a velencei tanácskozásokról

Budapestről jelentik: A magyar képviselőház külügyi bizottsága kedden délután félnégy órakor ülést tartott Imrédy Béla elnökletével. Az ülésen a kormány valamennyi tagja, a pénzügyminiszter kivételével, megjelent. Jelen volt Tasnády Nagy András, a Ház elnöke is. Imrédy Béla megnyitó szavai után Csáky István gróf külügyminiszter tájékoztatta a bizottságot a velencei megbeszélések tartalmáról és Magyarország külpolitikai helyzetéről. A képviselők közül csak Rácz Kálmán intézett kérdéseket a külügyminiszterhez és az arra adott részletes válasz után Imrédy az egész bizottság nevében megköszönte a külügyminisztertől kapott kimerítő tájékoztatót és az ülést háromnegyedöt órakor bezárta.

A felvidéki magyar párt nagyválasztmányának kedden tartott ülése elhatározta, hogy javaslatot tesz a pártkongresszusnak olyan irányban, hogy a párt képviselő tagjai, huszonhatan, lépjenek be a magyar élet pártjába. Ezzel a felvidéki magyar párt, mint politikai csoport, megszűnt. Természetesen a helyi szervezetek is beolvadnak a magyar élet pártjába.

Temesvár még ebben az évben megkapja a rádióleadót

Ismeretes a terv, amely szerint Temesvár rádióállomást kap és erre a célra már megtörténtek az előkészületek. A város úgy tervezi, hogy a stúdiót a Duca-út és Páris-ucca sarkán építi meg. A stúdió modern épületének létesítése azonban ötven-hatvan millió leibe kerülne és a mai takarékosságot parancsoló időben a város erre a célra nem fordíthat ennyi pénzt, amiért is a telek fenntartása mellett a stúdió építését elhalasztja.

Baran Coriolan dr. főpolgármester azonban úgy tervezi, hogy a stúdió számára ideiglenesen

velykes kaliberű ágyúimmal felvenni a tüzet. Az „Exeter“ 8 hüvelyk kaliberű ágyúival válaszolt. Az „Ajax“ és az „Achilles“ ekkor még nagyon távol voltak, semhogy ebbe a párbajba 6 hüvelyk kaliberű ágyúikkal beleszólhattak volna. Még mielőtt ezek közelebb érkezhettek volna, az „Exeter“-t több ágyúlövés érte, úgyhogy

harcképtelenné vált.

Ugyanekkor a szárazföld és közém ékelődött az „Ajax“, amelynek sikerült két lövedékkel

a „Graf Spee“ ügynevezett ágyúirányító állomását szétlőnie.

Ennek eredményeképpen hajóm fedélzetén számosan életüket veszítették. Az angolok kitűnően voltak beállítva és így hajómon a halottak és sebesültek száma egyre emelkedett. Ekkor úgy

Petróleum kormánybiztosság után buza és nehézipari kormánybiztosságot szervez a kormány

Angheliescu nemzetgazdasági miniszter nyilatkozata a kormánybiztosságok hatásköréről és céljairól

Bucurestiből jelentik: Kedden délelőtt ment végbe Gheron Netta kőolaj-kormánybiztos beiktatása, amely alkalommal Angheliescu nemzetgazdasági miniszter beszédet tartott és rámutatott

a kőolaj-kormánybiztosság felállításának céljaira.

Kijelentette, hogy a kormánybiztosság felállításának célját eleinte úgy a kőolajipari társaságok, mint mások is, félreértették. Hangsúlyozta a miniszter, hogy

a közeljövőben buza-kormánybiztosságot és nehézipari-kormánybiztosságot is létesítenek.

— A mi feladatunk az, — mondotta a miniszter —, hogy védelmezzük országunk helyzetét, a semleges országok pozícióját, ahogyan azt politikai szempontból meghatároztuk.

Románia teljes joggal és határozottsággal rendelkezik az ország törvényei és az ország kincsének szétosztási aránya felett.

A semlegességet minden eszközzel meg kell védeni, a fennálló nehézségek ellenére is. A hadviselő felek nem tudják megérteni, hogy egy intézkedés az ország és nem más állam érdekében történik és nagy meglepetéssel láttuk, hogy milyen igazságtalansággal tárgyaltak hasonló problémákat. Ha Románia nem állana készen határai megvédelmezésére, vádakkal illetnék, most, hogy intézkedéseket fogantatosítottunk határaink védelme érdekében, újból vádolnak bennünket.

A román kivitel 62 százalékát a kőolaj teszi ki

és ezért a kormánynak intézkednie kell, hogy a belföldi szükségletet és a hadsereg igényeit kielégítse. Az intézkedéseket kellő nyugalommal kell fogantatosítani, mert előállhat bárminő veszély esete, amikor védekeznünk kell. A kőolaj jelenléte nem lehet ok az aggodalomra. Védjük

határoztam, hogy füstfüggöny segítségével igyekszem szabadulni, amelynek révén egyébként arra is számítottam, hogy az ellenséges hajókat így egyenként sikerül megtámadnom. Terveimről nyomban értesült a velem szemben álló flotta parancsnoka, aki hihetetlen vakmerőséggel utasította az „Ajax“ és az „Achilles“ hadihajókat, hogy közeledjenek felénk. Ezzel a lépéssel az angol hadihajók a füstfüggönyön belül kerültek és egy tengeri mérföldnyire megközelítve a Graf Spee“-t, azt valamennyi ágyújukkal bombázni kezdték.

A telitalálatok egymást érték.

Közben még a súlyosan sérült és távolabb tartózkodó „Exeter“-ről is kaptunk tüzet.

A jelentés befejező részében Landsdorf kapitány a következő jelenetet írja meg:

„Egyik tisztnek mindkét lábát levágta. Már halálán volt, amikor megkérdezte:

— Mi a harc eredménye?

Amikor közölték vele, hogy az „Exeter“ harc képtelenné vált, boldogan halt meg.“

A kapitány még közölte jelentésében, hogy hajóján három hónapon keresztül a legénység állandóan háborús készenletben állott és ezen idő alatt teljesen el voltak vágva a külvilágtól. Az utóbbi napokban a legénységnek már meleg ételt sem tudtak felszolgálni, mert csaknem minden kifogyott.

az országot és védjük a kőolajat és eltökélt szándékunk, hogy mindennemű nehézséget, amely utunkba kerül, elhárítsunk.

A miniszter ezután Netta személyéről beszélt, majd ismertette a kőolaj-kormánybiztosság hatáskörét és feladatait.

Utána Netta Gheron emelkedett szólásra és közölte munkaprogramját. Elmondotta, hogy a jelenlegi termelési módszerek megjavítását tűzte ki célul és a termelés fokozását a lehetőség keletén belül keresztül fogja vinni, továbbá okvetlenül biztosítani kívánja a belföldi szükségletet. A kőolajipari vállalatok nevében Al. Zancescu szólalt fel és azon reményének adott kifejezést, hogy a kőolaj-kormánybiztosság a petróleumipar további fejlődését fogja elősegíteni.

CORSONO

MONGO

holnap, csütörtökön mutatja be

SHIRLEY TEMPLE

utolsó filmjét, melyet a művészettől való visszavonulása előtt készítettek

Shirley megmenti Amerikát

a címe ennek a hangulatos, szép filmnek, melyben a kis filmsztáron kívül közreműködnek: CLAUDE GILINGWATER, JOAN DAVIS, továbbá BILL ROBINSON, a kiváló táncos és CHARLES FARRELL, a nagyszerű komikus. — Ma utoljára fut a gyönyörű színes film:

KENTUCKY

a szenvedélyek városa

A Paramount-híradó premierje: Csáky gróf találkozása Ciano gróffal Velencében

Német repülők sikeres támadással elsüllyesztettek hét angol kereskedelmi és két hadihajót

**A semlegesek csak úgy védekezhetnek az angol nyomás ellen,
ha egységes frontba tömörülnek. — Tizenöt angol tengerész
holttestét vetette partra a víz**

Berlinből jelentik: A német sajtó a mai ünnepnap alkalmából nagy cikkekben emlékezik meg a hatalom átvételének hetedik évfordulójáról. Rosenberg Alfréd úgy jellemzi a helyzetet, hogy egy öreg, megromlott, de katonailag még erős világ utolsó erőfeszítéseit teszi az új világgal szemben uralmának megvédése érdekében, hogy biztosítsa hatalmát Németországgal szemben. Németország nem akarta ezt a háborút, amelyet Anglia és Franciaország kényszerített rá. A háborús veszélyt nem az idézte elő, hogy Németország belső gépezete felmondta volna a szolgálatot, hanem megfordítva, éppen az új szociális berendezkedése az, amit az ellenség tönkre akar tenni.

A Berliner Börsenzeitung azt írja, hogy a háború egyetemessége Németországban nem üres frázis, hanem valóság, mert 80 millió német hatalmas egységgel áll rendelkezésére a hadvezetésnek. Ez annak az óriási munkának az eredménye, amelyet Hitler hét esztendő uralmával valósított meg. (Radiopress.)

ANGLIA MEG AKARJA SZEREZNI A SEMLEGESEK NYERSANYAGÁT.

Berlinből jelentik: (Dunaposta.) A Nachtausgabe tudósítója bizonyos amsterdami diplomáciai körökből értesülést szerzett Anglia állítólagos terveiről, amelyek a semleges országokkal szemben akar megvalósítani. Eszerint Anglia biztosítani akarja a holland, belga és portugál gyarmatbirodalom valamennyi hadifontosságú nyersanyagát és egyéb szükségleti eszközeit. Anglia és Franciaország ellenőrzése alá akarják helyezni valamennyi semleges állam tengeri kereskedelmét és hajózását, különös tekintettel a hadihelyzetre. A két nagyhatalom szabályozni kívánja a semleges államok nyersanyag és élelmiszer igényét. A lap szerint a semlegesek csak úgy védekezhetnek meg szabadságukat, ha egységes frontba tömörülnek.

**NÉMET REPÜLŐ KILENC ANGOL HAJÓT
MEGSEMISÍTETTEK.**

Berlinből jelentik: (Dunaposta.) A német légi haderő az Északi tenger fölött január 29-én megtámadott több, az ellenséges hadihajók által kísért kereskedelmi hajót és előőrs naszádot. Bár az elhárító tüzelés a legerőteljesebb volt és ellenséges vadász légi rajokat is harcba vetettek, a németek 7 ellenséges felfegyverzett kereskedelmi hajót és két előőrsnaszádot megsemmisítettek. Hartlepoolnál a németek lelőtték egy ellenséges vadászipilógépet. A német gépek sértetlenül tértek vissza.

A német légi támadásról szóló angol jelentés ezzel szemben csak annyit említ meg, hogy a német repülőgépek megtámadtak több kereskedelmi hajót és a jelentés ezután felsorolja gőzösök neveit.

Berlinből jelentik: A német véderő főparancsnokság hivatalos jelentése a következő: Mint külön jelentésben már közöltük, légi haderőnk az Északi-tenger fölött végzett felderítés során hét felfegyverzett és hadihajók által kísért kereskedelmi gőzöst és órhajót támadtak meg. Bár az ellenséges hajóegységekről erős tüzelésbe kezdtek, mégis elsüllyesztettünk hét kereskedelmi hajót és két órhajót. Barlepoolnál egy ellenséges vadászipilógépet lelőttünk. Saját repülőgépeink veszteség nélkül tértek vissza kiindulási pontjukra. (Radiopress.)

**A FRANCIA TENGHERÉSZETI MINISZTER
LÁTOGATÁSA LONDONBAN**

Londonból jelentik: (Dunaposta.) A kereskedelmi tengerészeti minisztérium tegnap este közölte, hogy a francia kereskedelmi tengerészeti miniszter meglátogatta az angol tengerészeti minisztert. A két tengerészet képviselője a kölcsönös megértés szellemében megbeszélést folytattak az angol-francia tengerészeti együttműködés kérdéseiről.

Londonból jelentik: Az a francia parlamenti csoport, amely az angol fővárosban tartózkodott, ma déli 11 óra 30 perckor megérkezett

Portsmouthba. A francia képviselők, valamint az angol parlament tagjai meglátogatták a brit flottát, valamint azt a múzeumot, amelyet Nelson admirális győzelmének emlékére emeltek. A látogatás után a francia képviselők visszatértek Londonba, ahol az angol kormány vacsorát adott tisztelőkire a Westend-szálló nagytermében. (Rador.)

**NORVÉGIA A HÁBORÚ KEZDETE ÓTA
35 HAJÓT VESZÍTETT**

Londonból jelentik: Anglia partjain a tenger hullámai 15 holttestet vetettek a szárazföldre. Azt hiszik, hogy ezek az Exmouth angol cirkáló legénységének tagjai voltak. Ez az angol cirkáló — mint ismeretes —, eltűnt és eddig semmit sem tudnak róla. A tenger hullámai a partok más pontján egy fadarabot vetettek ki,

amelyen az Exmouth neve volt olvasható. (Rador.)

Oslóból jelentik: Legújabb adatok szerint a háború kezdete óta Norvégia 35 hajót veszített el, összesen 80.000 tonnatartalommal. A háború folyamán Norvégia 203 állampolgára esett áldozatul a tengeri háborúnak. (Radiopress.)

**A SZÖVETSÉGESEK NEM AKARJÁK
FELDARABOLNI NÉMETORSZÁGOT**

Londonból jelentik: Az angol félhivatalos hírszolgálat cáfolja az Angriff című német lapnak a szövetségesek háborús céljaira vonatkozó cikkét. Az Angriff szerint a szövetségesek Franciaországhoz akarják csatolni az egész Rajna vidékét, Csehországhoz Szászországot és Ausztriához Bajorországot. Az angol közvélemény szerint a szövetségesek hadi céljai között ilyen területfelosztás nem szerepel.

Hitler kancellár nagy beszéde a nemzeti szocialista-párt uralomra jutásának hetedik évfordulóján

Berlinből jelentik: Hitler Adolf vezér és kancellár kedden este német időszámítás szerint nyolc órakor mondotta el nagy érdeklődéssel várt politikai beszédét. A Sportpalastban több ezer főnyi ember jelent meg, hogy meghallgassa a német nép vezérének történelmi jelentőségű megnyilatkozását a nemzeti szocialista párt uralomra jutásának évfordulóján. A beszédet az összes német adóállomások, azonkívül a magyar, olasz és több középamerikai állomás is közvetítette.

Amikor Hitler Adolf a Sportpalotába lépett, percekig tartó taps és Heil! kiáltás fogadta. Göbbels propagandaügyi miniszter üdvözölte

rovid beszédben a kancellárt, aki ezután elmondta beszédét. Hosszú visszpillantást vetett Németország történetére a világháború befejezésétől napjainkig, foglalkozott a demokrata Németország szerepével, majd rámutatott arra, hogy mit tett a nemzeti szocialista rezsim a német néperért. Éles szavakban reflektált Chamberlain, Halifax és Daladier beszédeire és különösen gúnyosan emlékezett meg Churchillről, majd azt fejtegette, hogy ezt a háborút rákényszerítették a német népre. A beszédet sűrűn szakította félbe viharos helyeslés.

Hitler kancellár beszédét holnapi lapszámban részletesen közöljük.

Oroszország nem csinál protektorátust Finnországból, hanem Szibériába deportálja a finneket

Moszkvából jelentik: A leningrádi katonai körzet vezérkara jelenti január 29-én: A fronton semmi különösebb esemény nem történt. Az orosz légitámadó és bombázó repülést végzett. Az orosz repülőgépek hét ellenséges gépet lőttek le. Az orosz hivatalos jelentés ezután megcáfolja azokat a külföldön elterjedt híreket, amely szerint a Bagö szigetet az észak-orvosok elhagyták volna, valamint azt a hírt is cáfolják, hogy az orosz csapatok újabb házkutatásokat tartottak volna azokon az észak-területeken, amelyeket az érvényben lévő megállapodás értelmében Oroszország rendelkezésére bocsátottak. (Rador.)

Washingtonból jelentik: A szenátus külügyi bizottsága szerdán ül össze igen fontos ülésre. A tárgysorozat pontjai között szerepel Finnország pénzügyi megsegítése, valamint a japán-amerikai lejáró kereskedelmi egyezmény kérdése. Az még nem szivárgott ki, hogy Hull amerikai külügyi államtitkár nyilatkozik-e vagy pedig nem azokról a problémákról, amelyek jelen pillanatban Japán és az Egyesült Államok között felmerültek. (Rador.)

Rómából jelentik: Az egyik olasz lap nagyobb cikket ír a német-orosz egyezmény követ-

kezményeiről. A cikk szerint az egyezmény megkötése és a háború kitörése után az orosz veszély fenyegetően lépett fel előbb a balti államok, majd a Balkán felé. A balti államokban elért orosz diplomáciai sikerek csak felbátorították az orosz külpolitika vezetőit, hogy szándékait keresztülvigye. A Finnország ellen megindított orosz támadás azonban új helyzetet teremtett. Az orosz csapatok vereségei után kiderült, hogy Szovjet-Oroszország katonailag gyenge és ezzel az egyensúly ismét kezd helyreállni. Olaszország a maga részéről tudomására hozta Németországnak, hogy élesen szembe helyezkedik minden olyan befolyással, amely a Dunamedence és a Balkán ellen irányul. A német kormánynak számot kellett vetni Olaszország magatartásával, Németország tehát a Balkánról igyekezett elhárítani az orosz kormány nyomását és ezt a Perzsa-öböl felé irányították. (Radiopress.)

Amszterdamból jelentik: Az Aftonbladet arról ad hírt, hogy Sztalin és Molotov felhagytak azzal, hogy Kuusinen vezetésével Finnországból protektorátust alakítsanak. Ha Finnországot levették, akkor a három és félmillió finn népet Szibériába akarják deportálni.

JEGYZETT MÁR HADFELSZERELÉSI BONT?

EGY KILO KENYÉR

A reggel szürke volt és ködös, vastag, öt méterre átláthatatlan levegővel, amely fojtón nehezedett az ember mellére és meg-megakasztotta a lélegzetet. Fehér gyapotszálak ülték meg az uccák dróthálózatát, villany és táviró vezetékeket és a még megmaradt sápadt és rozsdaszínű faleveleken, dideregve futkosott a hideg északi szél. A nyomor sarkán, egy emeletes sarokház előtt, ahonnan a piac négyfelé ágazik, egymást biztatva, befelé reménykedve tiptegtek a munkátváro napszamosok, alkalmi szolgálatosok, a kenyér, meleg otthon és ruhanélküliek: a reménykedők, kétségbeesők lázadózik és gyűlölködők. Az öltözete legtöbbjének, folt-folt hátán, gyöngye, megviselt és kopott. Az ujjak és nadrágszárak rövidek, a csukló meztelen, a nyakuk csupaszok, ingük nem igen van, a lábukon igen sokszor cipőtpótló talprészek összetartó madzag híján is. Kettesével, vagy többedmagukkal panaszoznak egymásnak az élet nehézségét és mostohaságát.

Kelemen András is eljött a nyomor sarokra, ha talán akadna így hetivásár napján egy-egy bevásárló asszony, akinek a kosarát vinné haza egy kiló kenyér ára fejében és nem kellene esténként szemlesítve hazatérnie, a hideg falak, s az éhes gyermekszemek néma kérdőjelei közé! Ha ettől mentené meg az Uristen!

Az asszony már nem is kérdez semmit. Ő látja az ura szemében a borut, a fényteleniséget és érzi annak reszkető, gyámoltalan mozdulatában, amivel csöndesen belopakodja magát az ajtón, hogy ma ismét nem hozott haza pénzt, nem keresett semmit. A gyerekek, két sápadt, csenevész fiu egymáshoz hujjtan alszanak már.

— Mi lesz belőlünk? — kérdi magától némán az asszony és odateszi András elibe azt a füstös lábast, amit a szemétrakodón, alapos sikálás után, még használhatónak talált. A lábában egy pár hájában főtt krumpli, egyéb nincsen. Ezt is egy sokat használt pokrócból hámozta ki, hová azért pályázta a kormos lábast, hogy melegen maradjon. Az ablakon, ahol még maradt egy kis üveg, bepislog az esti hold, a többi része pedig papírral, ronggyal, szalmával jól be van tömködve, hogy a hideg le ne hűtse az áporodott levegőt. András sóhajva akasztja zoldre fakult sapkáját a fali fogasra, levetni való kabátja nincsen és csakúgy, szintelen hangon mondja:

— Jó estét, megint nincs semmi! — Leül a nyirkos székre, amelyen még megmaradt itt-ott egy barnás festékfolt. A többi levitte a használat: a két fiú lovaglósdi játszása. Mert az is volt, amikor a vasárnapi „köttes” tézta öröme hangolta őket. Mert volt ilyen is! András, az apjuk, annakidején a köveket kapálgatta az ország útján, s ezért minden szombat délutánján napibér járt egy összegben, lehetett valamit vásárolni érte. Azóta azonban megrostálták a napszamosokat és ő, bár szorgalmasan végezte munkáját, szintén el lett bocsátva. Miért, azt nem mondták.

A két gyerek azóta télen nem járhat iskolába, mert közben leszakadt róluk a ruha. Most aztán ágyban ülnek és nyüstölnek egy ócska szalmazsákokat.

Szélhámosnő és tolvajok garázdálkodása

A rendőrség bünyügyi osztálya derekas munkát végez a vagyon elleni bűnesetek kinyomozásában. Ujabban a rendőrség őrizetbe vette Barta Pál, negyven éves kőművest és Zapka Valéria, huszonhat éves asszonyt, aki mint bejárónő dolgozott. Kiderült, hogy körülbelül tizenöt ezer lei értékű fehérneműt loptak a józsefvárosi Bratianu-ucca 12. számú ház egyik lakásából, ahol az aszszony mint bejárónő volt alkalmazva. Az értékes lopott fehérneműt azután potomon el akarták adni, de rajtavesztettek. A lopott holmit tulajdonosának visszaadták.

A belvárosi Lonovics-uccában lévő üvegkereskedésben megjelent egy jólöltözött nő és egy likőrös-készletet vásárolt. Elmondotta, hogy egyik ismerőse eltörte a régi készletét és ezt akarja pótolni. Az ujonnan vásárolt készlet árának azonban csak egy részletét fizeti ki, míg a többi az ismerőse fogja megadni. Ezzel kifizetett harminc leit és kérte, hogy a kifutófiú menjen el a még hiányzó kétszáz leiért az ismerősehez. A kifutó magához vette a csomagot és a nővel együtt eltávozott az üzletből. Alig néhány lépés után a nő elkérte a fiutól a csomagot és közölte vele, hogy a szomszédos büffében megkapja majd a kétszáz leit. A kifutó jelenkezett is a büffében, de ott semmit sem tudtak az eltört likőrkészletről. A nő közben eltűnt a csomaggal. Bizonyosra vehető, hogy a szélhámosnő más üzletben is próbálkozni fog ezzel a trüffel.

mely naponta vékonyabb lesz, mert ebből szedi anyjuk a gyújtani valót, ha az útszélről sikerül egy kis fahulladékot összeszednie. Valami megrekedt füst íze most is telítette a levegőt, a pléhkályha azonban egy elemelhető háromszoros karikával a tetejében, jéghidegen gubbasztott a sarokban.

András összébbhúzta kabátját és vöröstre gémberedet ujjával kihalásza a langyosbélű burgonyákat. Olyan mohón falta, még a héját se hámozta le rólok.

— Aztán, — mondta az asszony halkán — hogy volt az egész nap?

— Hát az szomorú volt, — válaszolta a férfi. — A reggelbe volt minden reményem: hideg is, ködös is, nedves is volt, s ez biztatott. A vásárló asszonyok fáznak a kosarat ilyenkor hazavinni nehezebb, mint száraz, téli időben. Jött is egy. Lába volt a kosarában, meg alma, meg tojás, meg zöldfélék. Kérdezte: elvinném-e és mennyit kérek az útért? Megemltem a kosarat és mondom: 10 leit tessék adni, ha nem lesz sok, mert elég nagy út.

Ugy reszkettem ezért a 10 leiért tudod, amiért estére egy kiló kenyeret akartam hazahozni a gyerekeknek.

— Mit gondol, ez ma sok pénz, annyiért magam is elviszem, — szolt az asszony. Kivette kezemből a kosarat és elment, mielőtt megalkudtam volna, pedig még nyolcért is elvittem volna, hidd el. A többiek nevettek rajtam, mert nem sikerült a vásár. És attól kezdve, nem jött értünk senki: se kosarat vinni, se fát főlhordani, nem kellettünk senkinek. Csak a János sógor keresett öt leit és senki más, — mondta csüggeden. — Eddig van a, ez történt egész nap, — miközben hiába túrta a lábás alját, elfogyott belőle a krumpli.

— Talán segít az Isten holnap, — próbálta önmagát is vigasztalni, az asszony...

— Borzasztó nehéz volt a kosár, alig bírtam már, de csak nem adok 10 leit! Az ma már egy kiló kenyér ára. Inkább magam hoztam haza!

A cseléd átvette a kosarat, lesegítette a kabátját, az asszony pedig fáradtan heveredett le az ottománra, meleg szellőzött szobában és hullámos haját hátrasímitva panaszosan mondta:

— Istenem, mennyit kell ma egy úriasszonynak dolgozni!

Kocsis Gizella

Miniszteri rendelet a külföldi viszontbiztosítási díjak átutalására

A viszontbiztosítási díjartalékok a Nemzeti Bankkal számolandók el

A belföldi biztosítótársaságok viszont biztosításait külföldi társaságoknál eszközlik és ennek folytán különböző külföldi devizákban tartoznak külföldi részére, másrészt ugyanígy követeléseik is vannak külföldi devizákban. Ezeknek a kiegyenlítése összefüggésben van a különböző országokkal, vagy megkötés előtt álló fizetési egyezményekkel. A nemzetgazdasági minisztérium a hivatalos lap utolsó számában rendeletet tett közzé, amely a következőket tartalmazza: Az 1938 január 1. előtti időkből eredő összes függő kérdések továbbra is függőben maradnak. A nemzetközi szállításokkal kapcsolatos viszontbiztosítási tartozások a Nemzeti Banknál fekvő csekkek számlájára folyósíthatók.

Az 1938 január 1. utáni ügyletekből esedékes tartozások tekintetében az eljárás a következő lesz: amely államokkal kliring megállapodásunk van, ennek a rendelkezései szerint kell eljárni, — a szabad devizájú országokba a fűbiztosításoknál 20% és egyéb biztosítási ágaknál 10% erejéig lehet kifizetési engedélyt kapni a viszontbiztosítási díjakból a szabad forgalmi devizák terhére.

A külföld ellen fennálló követeléseknél, amelyek abból erednek, hogy a külföldi viszontbiztosító társaság tartalék címén visszatartott valamely összeget, ezt az értéket külön számlán kell könyvelni, hogy az könnyen azonosítható legyen. Ezen követelésekből hivatalos árfolyamon 38% felárral át kell engedni a Nemzeti Bank javára 30 százalékot, míg a fennmaradó 70 százalékot pedig az illető biztosító társaság neve alatt a Nemzeti Banknál le kell tenni folyószámlára. Ezeknek a számláknak a terhére kifizetéseket csak a külkereskedelmi

hivatal engedélyezése alapján lehet eszközölni a negyedéves leszámolások és egyéb biztosítási és viszontbiztosítási tartozások kiegyenlítésére.

A nemzetközi szállításokból eredő új biztosítási tartozások kiegyenlítésére a biztosító társaság jegyzéke alapján az exportőrök a szabadforgalmu devizából kaphatnak kifizetési engedélyt. Az exportőrök ezeket a devizákat kötelesek a biztosító társaságnak átadni, azt pedig köteles legfeljebb 15 nap alatt a Nemzeti Banknál levő letétszámlája javára beszozáltatni.

Hétfőn megnyílik a Bega-parton épült új iskola

A Józsefvárosban a betegsegélyző pénztárral szemben két éven át épült elemi iskola elkészült és a berendezése is teljes. A nagyterem és néhány kisebb terem még befejezetlen ugyan, azonban ezeket a munkálatokat későbbre hagyják. Tegnap kezdtek meg az új iskola fűtését és hétfőn megkezdődik benne az előadás. A Belvárosból és a Józsefvárosból az összes állami elemi leányiskolák valamennyi osztálya, más városrészekből csak néhány magasabb osztály kapott az új épületben elhelyezést, amelyben összesen tizennyolc osztály lesz. Az új iskola hatalmas épülete tizennégy millió leibe került. A város a nyáron a meghosszabbított Brancoveanu uccában kezd új iskolát építeni az Erzsébetváros külső részén lakó tanulók számára.

SCALA MOZI

szenzációs filmjének premierje csütörtökön

Angol-francia szövetség

FŐSZEREPLŐK:

VII. EDWARD	VICTOR FRANCEN
Viktória királynő	GABY MORLAY
Alexandra királynő	Arletta Marchal
Joé CHAMBERLAIN	Jean Dyd
LOUBET köztársasági elnök	Jean Perier
CLEMENCEAU	Jacques Baumer
Lord Balfour	André Roane
Lord Kitchener	Jean Galland
Oroszország követe	Aimé Clariond
Roussel kapitány	PIERRE RICHARD WILLM

André Maurois regénye után, Marcel L'Herbier rendezésében!

Kedvezményes- és szabadjegyek érvénytelenek! Egész nap jegyélvétel!

Szerdán utoljára gyönyörködhetik a legszebb és legcsodásabb

ROBERT TAYLOR és HEDY LAMARE-filmben

A TRÓPUSI MÁMOR

Baku és Mosszul: a hatalom kulcsai

A négy középázsiai ország készülődése az orosz előnyomulás megakadályozására. Weygand tábornok védműveket és utakat építtetett Mezopotámiában

Szeptember első hetében, tehát a háboru legelején érkezett a hír, hogy Weygand francia tábornok Bagdadban van. A további hírek szerint Weygand több ízben ment Ankarába és ezek a hírek világossá tették, hogy az emberiség bölcsője vidékén, Mezopotámia völgyében készül valami, ami jelentősen hat ki az akkor megkezdett háborúra. Ha a francia hadvezetőség egyik legkiválóbb tábornoka, Foch tábornagy egykori vezérkari főnöke elhagyja a háboruban lévő hazáját, akkor annak rendkívüli fontos küldetése lehet. A feladat mibenlétét ma már tisztán látjuk. Tisztázatlan legfeljebb tisztán védelemre szorítkozik, vagy támadásra készül. A jövő valószínűleg mindkét feltevést igazolni fogja. Az a másfélmillió expedíciós hadsereg, amelyet a tél folyamán a francia vezérkar megszervezett, éppen úgy védeni fogja a szíriai petróleumkutakhoz vezető utat, mint ahogy megkísérli a bakui petróleumtelepek elleni támadást.

A harc a petróleumért fog folyni, azért a kulcsért, amelynek birtokában be lehet zárni a háborút. A mostani háboru a gépesített erők működésén dől el. A gépesített erők pedig csak a petróleum segítségével jutnak működésbe. Baku és Mosszul, a nyugati háboru kulcsai és ez megmagyarázza Weygand küldetését. Ha ehhez hozzávesszük, hogy Németország az India felé való törtetésével akarja a brit birodalmat Achilles sarkánál fogni, a Szovjet pedig az orosz imperiálmus mindenkor vágyát, a Dardanellek megszerzését akarja elérni: a háboru jövő kilátásai adva vannak és megértjük, hogy a három nyugati hatalom háborújának súlypontja a Keletre tevődik át.

ERZERUM, AZ ŐSRÉGI ÁLOM

Baku és Mosszul a kaukázusi hegylánc két ellentétes pontjain fekszenek. A hegycsoport az Araratban éri el a legnagyobb magasságot. A Mosszul felé vezető előnyomulás az örmény fensíkon át vezet, amelynek központján áll Erzerum. Ez a vidék nemcsak a földrengések ősi fészke, hanem egyben az orosz-török vetélkedés véráztatta területe. Ahányszor az orosz birodalom sebet akart ejteni a félhold uralmán, útja mindig Erzerum felé vezetett. Erzerum várát még Nagy Teodosius (Kr. u. 380) hadvezére, Anatólia építette és innen az országrész neve: Anatólia. Hadszi Ali bej, török hadvezér építette újra fel a várost, amely 1829-ben először került orosz kézre. 1877-ben újra meg akarták az oroszok örmény fővárosát hódítani, de Ahmed Mukhtar Ghazi kiverte őket. A sanstefanói békével jutott a terület végre török kézre és csak 1916-ban tudtak az oroszok ismét Anatóliába nyomulni a minimális török ellenállás folytán.

Más a helyzet ma. A török védelem kihalásánálja a Kaukázus nyulványainak szakadékos és utatlan terepét. Ezen a terepen az utánpótlás nehezebb, mint bárhol másutt. Erzerum előtt a tél folyamán valóságos Maginot-vonal épült ki, amely hegyláncról-hegyláncra haladva gátolja az előnyomulást. A Kaukázus gerincén át az 5000 méteres hegycsucok mellett egyetlen műút visz át az Urmial. és Azerbégian-hágókon keresztül 1200 méteres magasságban. Ez a vidék a világháboru alatt ugyszólván védtelen maradt, ma azonban komoly török haderő helyezkedett itt el.

A francia vezérkar éppen a terep nehézségei miatt számol azzal, hogy a német-orosz támadás Trankaspian keresztül, tehát a Kaspi-tenger keleti partjainál Iránon keresztül fog megindulni. Ez a felvonulási út vezet egyrészt Mosszulhoz, másrészt Észak-Indiához, ahol a hindu prozelitizmus a legerősebb. A két pont, Mosszul és India csak Iránon, illetve Afganisztánon keresztül vezet. A kabuli kormány ugyan megcáfolta azt, hogy az afgán hadsereg mozgósított állapotban lenne, de mindenki tisztában van az ilyen cáfolat

értékével. Az afgán és iráni kormány védekezni fog, ahogy védekezett a Szovjet ellen 1925-ben és ebben a harcban Franciaországra támaszkodik, amely a déli országokban itt Szíriában, míg az angol expedíciós hadsereg Palesztinában és Szaudarábiában vont össze erőket.

Működésbe fog jutni tehát a szadabadi egyezmény, amely katonai szövetségbe fűzi Törökországot, Iránt, Irákokot és Afganisztánt. Ezt az egyezményt éppen a Szovjet kezdeményezte 1935-ben angolellenes éllel. Az egyezményt jövedelg nem írták alá az angol diplomácia közbelépésére. Közvetlen az aláírás előtt Anglia ankarai nagykövete teára hívta meg a török külügyminisztert és a másik három ország követeit. Hogy ezen a teán mi történt, azt nem lehet tudni, de bizonyos, hogy megállapodtak a Szovjet közvetítésének elhárításában. Csak 1937-ben került ismét szőnyegre a négy ország katonai szövetsége, de most már Anglia akarta azt. Ilyen előzmények után írták alá a szadabadi egyezményt, amely kölcsönösen kötelezi a feleket arra, hogy valamely idegen hatalom támadása esetén valamennyi aláíró ország készen álljon a védelemre. 1939 október 19-én az angol-török egyezményt kiterjesztették a szadabadi egyezmény összes aláíróira azzal, hogy Irán, Irák és Afganisztán tanácskozássra ülnek össze, ha valamelyiküket támadás éri. Világos, hogy ezen a tanácskozáson Anglia és Franciaország beavatkozását fogják kérni. Konkrétebb formában az egyezményt azért nem kötötték meg, mert októberben Anglia még tartózkodott attól, hogy a Szovjettel kihívó szövetséget kössön, mert — mint ismeretes — ebben az időpontban még remélték azt, hogy Oroszország nem fogja összes érdekeit a német birodalomhoz kötni. Ennek a felfogásnak felelt meg saracioglu török külügyminiszter álláspontja is, aki — mint emlékeztetés — októberben még azt mondta:

— Számunkra nincsen orosz veszély.

A Szovjet egyre fokozottabb mértékben elégíti ki a német olajmegrendeléseket

Visszaesett a világ olajtermelése

Egy német statisztikai évkönyv szerint hosszu évek után 1938-ban a világ olajtermelése megállt a fejlődésben és ma már erős visszaesést mutat.

1929-ben az egész földkerekségen 207 millió tonna kőolajat termeltek s ez a szám 1937-ig kerek 287 millió tonnára emelkedett. A következő esztendő — 1938. — kőolajtermelése már csak 280 millió tonna volt és a motorizáció erős fejlődése ellenére is a múlt év folyamán a csökkenés még tovább folytatódott. A visszaesés legnagyobb részt az amerikai olajmezők termelésének hanyatlására vezethető vissza.

Az Egyesült Államok olajtermelése például 1938. év folyamán 7 és fél millió tonnával csökkent.

Az európai olajmezőkön a romániai kutak teljesítőképessége esett vissza, ezen azonban korszerű eszközökkel segíteni lehetne. Csökkent Mexikó olajtermelése is. Szemben az 1932. évi 7 millió tonnával, 1938-ban már csak 5 és fél millió tonna kőolajat hoztak felszínre az angolszász tőkével dolgozó mexikói vállalatok. Oroszország, Venezuela, Columbia, Trinidad stb. olajtermelő államok évi termelése viszont 1938-ban is emelkedést mutatott és azóta is állandóan növekszik. Érdekesen megnyilatkozik ez az újabb

Az ülő foglalkozás

amely számos ember kenyerét, székrekedést és emésztési zavarokat okoz. Sok keserűség jár ezekkel. Előzze meg a bajt, „Leo-Pills” révén, mielőtt kronikussá válna. „Leo-Pills” kizárólag növényi hashajtó és hatása enyhe és biztos. Kapható: 20 vagy 60 labdacsó tartalmazó csomagolásban.

Leo-Pills Laxativ

KÉSZÜLŐDÉS A KÖZELKELETEN

A kijelentések mögött azonban megtörténtek a készülődések. Weygand tábornok arabiai, heidszasi önkéntesekből hadsereget szervezett, amelynek kiképzése rohamosan folyik. A francia és angol befolyás egyre jobban érzeti hatását az iszlámon belül, amelynek vezérei még kevéssel ezelőtt erősen angolellenes politikát agitáltak. A várható front mögött a tél folyamán és most is nagyarányú vasut- és utépitkezés folyik. Egyiptom és Irak között vasutvonal épül Palesztinán és Transjordánián keresztül, míg egy másik vonal a Perzsa-öböltől Konstantinápolyig épül ki. Mindezek az építkezések hivatottak szolgálni az utánpótlást. A Weygand-vonal a Tigrisre és Eufratesre támaszkodva a Kaspi-tenger nyugati partjára épül ki. A vonal jobb szárnya Tebris felett húzódik és néhány száz kilométerre végződik Bakutól. A vonal és a híres orosz petróleum-kutak között a már említett hatalmas hegylánc húzódik, de ez nem képez akadályt az esetleges repülő-támadásoknál. Támadni fog-e a szíriai hadsereg? Erre a kérdésre a jövő adja meg a feleletet. Erős francia repülőgép-koncentráció sulyos csapat mérhet a bakui petróleum-kitermelésre. Ugyanez áll azonban az iraki petróleum-kutak és vezetékek szempontjából is. Lehet, hogy a tavaszi nagy összecsapás lényegesen csökkenti ezeknek a forrásoknak kitermelését és csökkenti tehát a háboru időtartamát.

Magyar Bál február **3-án** a Kulturpalotában

HIREK

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi fizet. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi fizet. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1.200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1.400 lei.

TELEFON

28—10 és este 9 óra után 28—15.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Válasz Ágika elkésett levelére

Kedves Ágika! Nem tudom a vezetéknévemet, csak azt tudom rólad, hogy az első elemibe jársz és tudom azt is, hogy nagyon szereted a Jézuskát és igen bízol benne.

Karácsony előtt ugyanis ezt a levelet írtad:

— édes jézuskám! kérlek szépen hozzá nekem egy szép nagy babát és karácsonyfát és az ilonka babámnak babaruhát és azt a nagy sparthert amit a kirakatban láttunk kérek egy csomag tejpalaveszszót és játékfőzőcskét és kérek anyukának apukának és a pipinek is valami szépet mártón bácsinak ne adj semmit mert leskelődik Ágika.

A levélkédet betetted borítékba és arra ráírtad a címet: „Jézuskának menyországba.” Bélyeget is ragasztottál rája, kettőt is és pedig egy két leiest meg egy ötven banis repülőbélyeget. Nyilván azért tettél repülőbélyeget a levélre, mert az égbe csak repülőgépen járhat a posta. A levélboríték hátára pedig odaírtad a feladót, amint azt a nagyoktól láttad: „I. osztályos tanuló Ágika.”

Hát, kedves első osztályos Ágika, aki még nem tudod a nagybetűket, leveledre most a szerkesztő bácsi válaszol. A levélhordó bácsi és a postafőnök bácsi, amikor a levélkédek eléjük kerültek, nagyot néztek. A menyország ugyanis igen messze esik a földtől és oda nem szoktak leveleket küldeni. Sokáig hevert tehát a te leveled, Ágikám, a postán. Közben elmúlt régen a karácsony is. Most aztán a postás bácsik azt gondolták, hogy eljuttatják a te leveled a szerkesztő bácsihoz, akiről tudják, hogy sok mesét és versikét ír a jó kis gyerekek részére és kívánságaikat gyakran közvetíti a Jézuskának és a Mikulásnak. Így jutott el a te kis leveled most hozzám.

Édes Ágika! Habár a leveled nem is került el a Jézuskához, bizonyos vagyok benne, hogy megkaptad tőle mindazt, amit kértél. Jézuska bizony tudomást szerzett a te levélkédről és ha az nem is jutott el hozzá a menyországba, de a tartalmát kiolvasta a szívedből. Fogadni mernék, hogy megkaptad a karácsonyfát és alatta ott volt a nagy baba, a babaruha az Ilonka baba számára, a sparthert, a tejpalaveszszó is. Biztos, hogy volt ott valami szép anyuka, apuka és Pipike számára is. Azt hiszem, hogy még Márton bácsi számára is küldött valamit a Jézuska, aki nem haragszik senkire, még arra sem, aki leselkedik. Azért ne haragudj te se Márton bácsira és tanulj Jézuskától, aki arra oktat minket, hogy mindenkit szeretni kell. És nem lehet nagy bűn Márton bácsitól a leselkedés, mert valószínűleg csak arra volt kíváncsi, hogy mit kívánsz Jézuskától. Meg vagyok róla győződve, hogy te már régen nem haragszol Márton bácsira és amikor a te karácsonyi ajándékaidnak örültél, örültél annak is, hogy Márton bácsinak is jutott valami.

Isten véled, Ágika! Maradj továbbra is jó kis lány. Tanulj szorgalmasan, légy szófogadó és szeress mindenkit.

Szeretettel üdvözlöl a szerkesztőségből:

Kóró Pál bácsi

(—) Disela pénzügyi tanácsnok Bucurestiben. Disela Pavel városi pénzügyi tanácsnok tegnap hivatalos ügyekben több napra a fővárosba utazott. A pénzügyi tanácsnok a belügyminisztériumban különböző városi számadásokat mutat be, ezenkívül megbeszéli a készülő új városi költségvetés irányelveit.

— Új bélyegsorozatok a felszerelési bónok javára. A posta három sorozat újfajta bélyeget bocsátott forgalomba, amelyeknél a rendes bélyegdíjon felül pótdíj is szerepel, s ez a hadfelszerelési alap céljaira megy. A bélyeggyűjtők hozzájárulását veszi igénybe így a posta a honvédelem céljaira. A sorozatok bélyegei postai tarifák szerint felhasználhatók. Az első sorozat 3, 4, 5 és 12 leies bélyegből áll és 23 lei pótdíjjal összesen 50 leibe kerül. A második sorozat 2, 7, 8 és 10 leies bélyegekből alakul és szintén 23 leies pótdíjjal 50 leibe kerül, a harmadik sorozatba a kis értékek kerültek, 0,25, 0,50 és 1,50 leies bélyegek, a pótdíj 17,75 lei, a sorozat tehát 20 leiert kapható.

(—) A januári nyugdíjak kifizetésének sorrendje megjelent már lapunkban, de a közleményből szedéshiba folytán kimaradt a február elsején, csütörtökön délutánra megállapított sorrend. Eszerint február elsején délután a 2801—3500 és 4001—4500 számú nyugdíjnyelvecskék tulajdonosai vehetik fel januári illetményüket.

(—) Vasárnap lesz a Vörös Kereszt Közgyűlése. A Vörös Kereszt Egyesület temesvári fiókjának közgyűlése február negyedikén, vasárnap délelőtt fél-tizenkét órákor megy végbe a városháza nagy tanácstermében. A január 28. napjára kitűzött közgyűlés nem volt határozatképes és így azt most vasárnap a megjelentek számára való tekintet nélkül tartják meg. Marta Hermína, az egyesület fáradhatatlan tevékenységű elnöknője és Stefan Cornel főtitkár elkészítették a közgyűlés tárgysorozatát, amelyen a múlt évi működésről szóló beszámoló, a pénztári és ellenőri jelentések és az új költségelőirányzat szerepelnek. A közgyűlés ezenkívül kiegészíti az egyesület választmányát is.

— Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a Dr. Földes-féle Solvo-pirula. Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor- és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 25 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogériában kapható.

(—) Tavasszal megkezdik a képzőművészeti palota építését. A főposta mellett évek óta befejezetlenül álló képzőművészeti palotát — mint megírtuk — a helytartóság átvette és befejezti. Az eredeti tervek különböző módosítások történtek, amelyeket jóváhagytak. A földszinten lesz a palota gondnokának lakása és egy nagy előadó terem, az első emeletre kerülnek az irodahelyiségek és egy kiállítási terem, a második és harmadik emeleten kisebb és különböző képzőművészeti szolgálat kiállítási helyiségek nyernek elhelyezést, a negyedik emeleten pedig három műterem lesz. A palotát az ősz folyamán átadják rendeltetésének.

(—) Tieran dr. alpolgármester újból hivatalban. Tieran Emil dr. alpolgármester, aki egy hónapig katonai szolgálatot teljesített, ma hazaérkezik és újból átveszi hivatalát. Ma vonulnak be egy hónapig katonai szolgálatra Zbegan Vasile mérnök, vízvezetékigazgató és Ciurceu Vasile városi főmérnök.

(—) Halálos szerezéskészség a nagyszentmiklósi malomban. Rausch Péter huszonhat éves bádós, aki a nagyszentmiklósi Prochaska malom alkalmazottja volt, egyedül tartózkodott a malom gépműhelyében, amikor egy sűrített levegővel felfújt traktorok felrobbant. A légnymos Rausch Pétert a földhöz vágta és fejét egy vasrúdba ütötte. A szerencsétlen munkás olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy nyomban meghalt.

(—) Vizsgálat a temesvári légi kikötő ügyében. Megírtuk, hogy a temesvári légi kikötő építése ügyében vizsgálat indult, amelyet különböző minisztériumok kiküldött mérnökeiből álló bizottság folytató. A bizottság január elején ült össze Temesvárott, majd az első ülés után a bizottság tagjai tanulmányozás végett magukkal vitték a különböző iratokat, számadásokat és tervrajzokat. A bizottság február 6-án tartja második teljes ülését Temesvárott.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLATA

Szerdán, január 31-én a következő gyógyszerár tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban a Libertatii téren levő Jahner K. gyógyszerár.

Gyárvárosban a Dacilor úton levő dr. Kovács gyógyszerár.

Erzsébetvárosban a Porumbescu uccában levő Sárgea gyógyszerár.

Józsefvárosban az I. C. Bratianu uccában levő Diana gyógyszerár.

Mehalában a Corvin gyógyszerár és Ujkisodán Panajoth Ernő gyógyszerára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

Kétórás cigánykoncert Sauer Emiléknek

Budapesten történt. Az egyik dunaparti étteremben már fényloc órákor játszani kezdett a cigányzenekar. Magyar Imrét megkérte a szálló igazgatója, hogy korábban kezdje el szokásos játékát, mert Sauer Emil, a budapesten tartózkodó világhírű zongoraművész már fényloc órákor vacsorázik és szeretné, ha közben a cigányzenekar magyar nótákkal szórakoztatná. Ebben az időben még kevesen ültek az étteremben, de ezeknek a vendégeknek ritka élvezetben volt részük. Magyar Imre valóságos magyar dal-kavalkádot rendezett. Először kurucnótákat játszott, azután a mult század divatos magyar hallgatói és csárdásai, végül a legújabb magyar népdalok és műdalok kerültek sorra. Két óra hosszat tartott ez a koncert, amelyet Sauer Emil a zenekar közvetlen közelében hallgatott végig feleségével, Angelika Morales-szel együtt. Magyar sokszor a fülébe húzta a bécsi mesternek, aki megmagyarázta a feleségének:

— Ez is ősrégi magyar szokás.

Végül még a tánclepedéseket is megmutatta a zongoraművésznek. Fél-tíz órákor távozott az étteremből a Sauer-házaspár. A kítűnő zongorista megköszönte a primásnak a szórakoztatását és ezekkel a szavakkal vett búcsút:

— Revánsképpen meghívom majd legközelebbi budapesti hangversenyemre, bár én nem fogok tudni ennyi gyönyörűséget nyújtani!...

(—) A Katolikus Népszövetség műkedvelői előadása Perjámoson. A Katolikus Népszövetség perjámosi tagozata kítűnően sikerült farsangi műkedvelői előadást rendezett, amelynek mősora mindvégig igazi keresztény szellemű szórakozást nyújtott a nagyszámu közönségnek. Az egyházmegyei központ részéről Schronk Vilma egyházközségi nővér volt jelen az estén, amely a legszebb erkölcsi sikert jelentette a rendezőség számára. Az előadás szereplői voltak: Ritter Mária, Janicskó János, Viderok Mihály, Bulényi József, Sipos András, Mullán János, Kurunczy Rózsai, Kurunczy Erzsébet, Kontor Erzsébet, Preidt János, Medvés Sándor, Nagy István, Baranyi Andrásné, Baranyi Rozika, Ritter Jánosné és Bárdos János, akiknek mind bőven kijutott a lelkes tapsból. Az est sikere érdekében a következők búzgólkodtak: Kurunczy Péter, Medvés Albert, Zillich Ferenc, Simon József, Preidt János, Kurunczy Péterné, Medvés Albertné, Schnur Miklósné és Zillich Ferencné. A rendezők buzgólsága és a szereplők odaadó áldozatkészsége felejthetetlen szórakozást nyújtott a megjelenteknek.

(—) A zombolyai Magyar Népközösség bálja. A zombolyai Magyar Népközösség a bevonult családtagjainak segélyezésére február elsején, csütörtökön este kilenc órákor a Michels-féle vendéglő nagytermében bált rendez. Az agilis rendezőség nagy előkészületeket tett a mulatság sikere érdekében és a Magyar Népközösség ottani tagozata a bálra szívesen meghívja a zombolyai közönséget.

(—) Házasságok. Az anyakönyvi hivatalban tegnap a következő párok kötötték házasságot: Brauch Brunó gyógyszerész és Reisz Rozália, Salzer Gyula Gusztáv munkás olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy nyomban meghalt.

Mozi

Angol-francia szövetség

A Scala-mozi újdonsága

Szenzációs film kerül bemutatásra február elsején, csütörtökön a Scala-mozgóban. Angol-francia szövetség a címe a Maurois regényéből készült filmnek, amely a világtörténelem egyik leghíresebb korszakát, az angol victoriánus erát vetíti minden élethűségében a néző elé. Megelevenednek ebben a történelmi keresztmetszetben VII. Edward, Viktória királynő, Joe Chamberlain, Loubet, Clemenceau, Balfour, Kitchener és mindazok, akik az elmúlt békekor legkiemelkedőbb alakjai. A pazar rendezés L'Herbier műve, a szerepeket Francen, Morlay, Willm és a legkiválóbb francia színművészek játsszák. A francia filmgyártás csucsteljesítménye ez a film, amely már tárgyánál fogva is mindenki érdeklődésére számot tarthat.

MŰSOR:

Szerda, január 31.

APOLIÓ: Két szív egy keringőben (angol film)
CAPITOL: A kalóz sziget kincseinek titka II. rész (angol film)

CORSO: Kentucki, a szenvedélyek városa (angol film.)

SCALA: Trópusi mámor (angol film)

Megjelent a banktörvény módosítása

A tartalékok felének 80 százaléka lombardirozható állampapírokban tartandó. Uj határidő alapszabályok módosítására

A hivatalos lap most érkezett szombati száma közli a banktörvény módosításáról és kiegészítéséről szóló törvényt. Az indoklás szerint ezt a törvényt szükségessé tette részben a banktörvénynek a március 1-ével életbelépő kereskedelmi kodexszel összhangba hozása, más részben azonban a banktörvénynek állampapírokban elhelyezendő része az az által elérni kívánt biztonság mellett egyúttal könnyen mozgathatóvá tehető is legyen, anélkül, hogy hirtelen tőzsdéi értékesítések az árfolyamokat befolyásolják. Végül pedig az előző banktörvény jóhiszemű félremagyarázása folytán újabb határidőket engedélyez a módosítás a tényleges tőkék összegének alapszabályokban megállapítására engedélyezve volt 18 hónap után egészen 1940 július 1-ig.

A banktörvény a 13-ik szakaszhoz a következő záradékot fűzi: a tartalékok állampapírban elhelyezendő felerésze 80%-ig a Romániai Nemzeti Banknál lombardirozható állampapírokba fektetendő; ebbe a hányadba nem számíthatók azok az állampapírok, amelyeket a bank a törvény 40-ik szakasza alapján kötelese birtokában tartani, vagy amelyek fölött egyébként tulajdonjogilag rendelkeznek. A következő módosítás a hivatalába belépő igazgatósági tagot kötelezi, hogy az új kereskedelmi törvény által előírt óvadékot azonnal tegye le.

A régi törvény 40-ik szakasza szerint minden bank részére kötelező tartaléknál — az új rendelkezés szerint, — előírja, hogy a látra szóló betétek folyósítása biztosítva legyen.

és azt, hogy e betétek legalább 35 százalékig menő tartalék, olyan állampapírokból képeztesse, amelyek a Nemzeti Banknál lombardirozhatók, tehát könnyen mozgósíthatók.

Az eredeti törvény úgy intézkedett, hogy a ban-

kok legfeljebb alap- és tartaléktőkéik 25%-a erejéig vehetnek részt más vállalatokban. Ennek a végrehajtását záros határidőhöz kötötte volt a törvény.

A módosítás ezt a határidőt kitolta 1941 január 1-ig azért, mert az utóbbi időkben nagy értékűul-lázmás mutatkozott a tőzsdén arra való tekintettel, hogy a bankok a december havi középérték szerint kötelesek zárómérlegükbe felvenni a részvényeket és így abba a helyzetbe kerülhettek, hogy a részvények és egyéb értékpapírok árfolyam értéke tulment volna a megengedett 25% felső határon. A jelen viszonyok közt

nem lévén kívánatos értékpapíroknak tömeges piacra dobása, a törvény halasztást adott és mentesíti büntetés alól az előírt értékhatár áthágását.

A régi törvény arra kötelezte a bankokat, hogy amennyiben előbb is már nem volt így, 18 hónapon belül alapszabályaikban állapítsák meg valóságos tőkéjük összegét, amit a legfelsőbb banktanács fog igazolni. Ezt az intézkedést igen sok bank értelmezte úgy, hogy előbb meg kell szerezni a legfelsőbb banktanács igazolását és csak az után lehet az alapszabályokat megfelelően módosítani. Minthogy e jóhiszemű értelmezés mellett az előírt idő lejárt.

az új törvény 1940 július 1-ig meghosszabbítja a bankoknak előírt időt.

Végül módosítja a törvény az új kereskedelmi törvény rendelkezését, amely előírja, hogy a közgyűlési összehívásban mit kell közzétenni, a Nemzeti Bankkal szemben és ezt kiveszi az általános rendelkezések alól. Az indoklás az, hogy a Nemzeti Banknak különleges alapszabályaival vannak és a kereskedelmi törvénynek alkalmazása itt a törvényes alapszabályok módosítását tenné szükségessé.

— **Ferdinand-szobor** Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: A Victoriei-téren ma megkezdtek Ferdinand király szobrának építését.

— **Vaida-Voevod királyi tanácsos** Bucurestibe érkezett. Bucurestiből jelentik: Vaida-Voevod Alexandru királyi tanácsos, a Nemzeti Ujjászülletési Arcvonal elnöke, tegnap a fővárosba érkezett.

(—) **Erelyes eljárás indul a hamis pénzügyi hírek terjesztői ellen.** Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium közleményt adott ki, amely szerint azok a riasztó hírek, amelyek arról szólnak, hogy a kormánynak szándékában állna a forgalomban lévő pénzeket lepecsételni azzal, hogy annak egy részét visszatartják, vagy anélkül, nem egyebek minden alapot nélkülöző koholmányoknál és csak arra alkalmasak, hogy indokolatlan aggodalmat keltsenek. Az ilyen riasztó hírek terjesztői ellen a törvény szigorával fogják eljárni és azokat súlyos büntetésben részesítik.

(—) **Popovici ezredes-prefektus** Buziáson. Popovici Virgil ezredes-prefektus Buziáson résztvett az ottani járás közigazgatási értekezletén. Duica Ioan főbíró terjedelmes jelentésben beszámolt a járás közállapotairól, majd megköszönte a prefektus közbenjárását, amelynek eredményeképpen a helytartóság százezer leit adományozott a járásbeli, katonai szolgálatot teljesítő családjaiknak felszerelésére. A pénzt már szétosztották. Popovici Virgil ezredes-prefektus rámutatott arra a követendő példára, a melyet Carol király Öfelsége a népek nyújt. Azután buzdította a jelenvoltakat, hogy a hadfelszerelési bönök jegyzése érdekében minél hathatósabb propagandát fejtsenek ki.

(—) **Az orvosok a hadseregért.** Az orvosi kamara vezetőségének buzdítására a temesvári magánorvosok 400.000 leit jegyeztek hadfelszerelési bönökre. A hatósági orvosok egy hónapi fizetésüket jegyezték, ami körülbelül egymillió leit tesz ki. A vidéki orvosok községeik jegyzőségénél jegyeznek hadfelszerelési bönöket.

(—) **A Déli Hírlap szegényalapja** javára T. Gy. nagyszámú olvasónk ötven leit adományozott.

(—) **Kultúrelőadás.** A temesvári izraelita hitközség legközelebbi kultúrelőadásán, február 4-én, vasárnap délután 6 órakor, Lukács Iván tart előadást Mozart életéről és Lendvai Jenő saját verseiből fog felolvasni. Teljesen ingyenes belépés mellett, vendégeket szívesen lát a rendezőség.

(—) **A temesvári kalapgyár munkásai** béremelést kérnek. A textil és ruházati ipar munkásainak céhe a temesvári kalapgyár munkásai nevében emlékiratot nyújtott be a gyár igazgatóságához, a melytől a drágaságra való tekintettel a munkabérek felemelését kéri. Ezenkívül kollektív szerződés megkötésének szükségességét is hangoztatják. Az emlékirat egyik példányát elküldötték a munkügyi felügyelőségnek is azzal a kérelemmel, hogy a gyár és a munkások között a béremelésre vonatkozó tárgyalásokat kezdje meg.

(—) **A hadirokkantak, özvegyek és árvák nyugdíjának** kifizetése február 5-én kezdődik a temesvári pénzügyigazgatóság nyugdíjosztályánál. Február 5-én a Gyárvárosban és a Józsefvárosban lakó hadirokkantak és hadiözvegyek, február 6-án pedig a Belvárosban, Erzsébetvárosban és a Mehalában lakó hadirokkantak és hadiözvegyek jelentkezhetnek illetményükért. A nyugdíjkifizetés alkalmával be kell mutatniok a rendőrség által kibocsátott személyazonosság igazolványt.

— **„Ha nem tudunk egyesülni az életben — a halálban egyesülünk.”** Constantából jelentik: Megdöbbentő dráma játszódott le Constantában, Mihailoff Iordan ismert fiatal kereskedő házában. Hristoff Gheorghe 28 éves kereskedelmi tisztviselő több revolverlövessel megölte Mihailoff Pencá úrleányt, a kereskedő hűgát. Ezután a gyilkos fegyvert maga ellen fordította és halántékra lökte magát. A fiatal ember huzamosabb ideje udvarolt a leánynak, akit feleségül akarta venni. A házasságról azonban Mihailoff Pencá fivére hallani sem akart, mert Hristoff társadalmi helyzetét nem találta méltónak hűgához. A fiatalok először úgy tervezték, hogy Bucurestibe szöknek, végül is azonban elhatározták, hogy a halálba menekülnek. A hátrahagyott búcsúlevelén két törrel átszúrt szív látszik, míg a búcsúsorok egy része így hangzik: „Most mindazok örülhetnek, akik házasságunk ellen voltak. Már talán nem ellenkeztek, azonban későn. Mindenesetre szolgáljunk intő példával mindazoknak, akiknek gyermekeik vannak és akik a fiatalok útjába állnak. Ha nem tudunk egyesülni az életben, a halálban egyesülünk. Utolsó kérésünk az, hogy közös sírba temessenek bennünket.”

(—) **Korcsolyák, ródlik, különböző vasárúk és háztartási cikkek** olcsón kaphatók Scherter Ott óvaskereskedésében. Temesvár, I. Eminescu ucca 5. szám.

— **Bécs polgármestere** meglátogatta bucurestii kollégáját. Hermann Neubacher, Bécs város polgármestere, kedden látogatást tett Dombrowschi bucurestii polgármesternél, akivel több mint egy óra hosszat beszélgetett.

ÉRTESÍTÉS

Tisztelt vevőimnek becses tudomására hozom, hogy virágüzletemet, amely 29 év óta a Dragalina-tér 1. szám alatt volt, most

áthelyeztem szemben a (Louvre) mellé
Plata Dragalina 15. szám alá

Becsés vevőimet továbbra is biztosítom, hogy a szakmában lévő összes munkákat, mint eddig is, a legszebben, olcsó árak mellett, továbbra is kiszolgálom.

További bevásárlásait kérve, maradok teljes tisztelettel
BAUER GYÖRGY
műkertész

Legujabb sport

A Radian-Rabinovici ügy miatt Davila ezredes benyújtotta lemondását

A román jégkorongszövetség vasárnap tartotta meg rendes évi közgyűlését. A napirenden egyetlen tárgy szerepelt és pedig Radian-Rabinovici újraminősítésének az ügye. A közgyűlésen Davila ezredes elnököt. Simionescu Rămniceanu felvetette a kérdést, hogy a közgyűlés megvitattatás tárgyává teheti-e a Radian-Rabinovici ügyben véglegesnek kijelentett határozatot. A közgyűlés résztvevőit leszavattatták és ennek eredményeképpen 12 szavazattal 11 ellenében úgy döntöttek, hogy a közgyűlés semmiképpen sem illetékes a végleges határozat felülvizsgálására. Így az ügyet tévesen utalták a jégkorongszövetség közgyűlése elé. A játékosnak megkegyelmezési kérvényt kell benyújtania. Davila ezredes kijelentette, hogy az általa Radian-Rabinovici újraminősítése ügyében hozott határozat után levonja a következtetéseket és lemond. Ugyancsak bejelentette a lemondását Virgil Ioan, a szövetség alelnöke is. A közgyűlés arra kérte a lemondott elnököt és alelnököt, hogy a nemzeti jégkorongbajnokság lebonyolításáig álljanak el ettől a határozattól, amit a szövetségi vezetők el is fogadtak. A gyűlés után a szövetség egyik képviselője kijelentette, hogy meg van rá a lehetőség, hogy Radian-Rabinovici játékost véglegesen újraminősítsék, ha a szövetség meggyőződik arról, hogy szerepeltetése feltétlenül a román sport előnyére szolgál. A bajnoki mérkőzéseken azonban a Rapió nem veheti igénybe új játékos szolgálatát.

— **„Astra”-bál** Lippán. Szombaton este tartotta nagyszabású bálját az „Astra” kultúregylet a Centrai kávéház összes termében. Az izléesen felkészített nagyteremben kitűnő jazz-band szolgáltatta a tánczenét, a nagyszámban megjelent közönség részére, mely egyszerű hangulatban, a kora reggeli órákig együtt maradt. A nemzeti viseletben megjelent hölgyek között szépségverseny volt, melynek első díját Hodagiu Stela 434 szavazattal, második díját Bugariu Aurica 345 szavazattal, harmadik díját Popovits Ileana 30 szavazattal nyerte meg. Az estélyen megjelent hölgyek névsora a következő: Uriasszonnyok: Rosu Gheorghené, dr. Ardeleané, Cincudean főszolgabíróné, dr. Buschmann Andrasné, dr. Némedyné (Berzova), dr. Alexa Gheorghené, dr. Valean Vasilené, dr. Parch Egonné, Szabó Imréné, Schultz Ferencné, dr. Faurné, Izdraila Petruné, Kozma gyógyszerészné, Popa Miklósné, Szántó Dánielné, Marin mérnökne, Tiru Dimitriené, Keru Józsefné, Dăbău Vazuliné, Istfan Octavianné, özv. Săfrán Samuné, Ostoiu Ioanné, Bugariu, Gölcz Adámné, Mátrai Lászlóné, Ladányi Lászlóné, özv. Molnár Lászlóné, ifj. Liptai Kálmánné, Bogdan Ivánné, Stoicovits Gheorghené, Craicine Raduné, Sărbu Ioanné, Lucaci Coriolanné, dr. Hutu Ioanné, Puscariu Ioanné, Bugariu Ioanné, Sav Cornélné, Petrescu Kapitányne, Onu Ioanné. Úrleányok: Cioban Ena, Fedor Bözsi és Baba, Popovits Ileana, Buschmann Lili, Stănila Mariora, Némedy Lonci (Berzova), Liptai Ilu és Jankuci, Rosu Judit, Stoicovits nővérek, Beicicerean Aurica, Kern Totó, Hodagiu Stela, Moravetz Iucua, Săfrán Bözsi, Szabó Irén, Rónai Ili, Gajdos Kató, Scherer Nusi, Szántó Olga, Supereianu Marioara, Bogdan Valeria, Istfan Mariora, Oncu Ica, Vasiescu Mariora, Băbău Florica stb. Az estély sikeres megrendezése Sav Cornel és Morariu Partenie tanár érdeme.

(—) **Születések.** Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Rotariu Stefan Viorel, Dulau Constantin Traian, Heinrich József, Dinster Erzsébet, Burián Erika Anna, Kercsov Katalin Györgyike, Lazarov Milan.

(—) **Közpénzek elsikkasztásáért kétésfél évi fogházra ítélték.** Cociuba Gheorghe volt aradmegyel, pankotai adóügynök ellen az ügyesség még az elmúlt évben vádat emelt a köztvagyon védelmére vonatkozó törvény alapján. A vád szerint a volt adóügynök hamisított nyugták segítségével ötvenezer leiel megkárosította az államot és ezt a pénzt a saját céljaira használta fel. A temesvári büntetőtábla több tárgyalás után most hirdette ki ítéletét, amely szerint Cociuba Gheorghet kétésfél évi fogházra ítélté. A büntetésbe a vizsgálati fogságban eltöltött kilenc hónapot is beszámították.

(—) **Halálozás.** Meghaltak: Eisenhoffer Karolin Johanna Anna hatvannyolc éves, Kohn Izidor hetvenöt éves kereskedő, Birta Borbála hetvenkilenc éves, Fara Carolina született Cornean negyvenöt éves.

SPORTSEMÉNYEK

Megkezdődött a garmisch-partenkircheni sporthét

A nagy nemzetközi sporthét vasárnap délelőtt 11 órakor a résztvevők felvonulásával megkezdődött. A megnyitónapon műsorán a műkorcsolyázó bemutatón kívül német bajnoki jégkorong mérkőzések és a bajor síbajnokság szerepeltek.

A jégkorongmérkőzések eredményei: Füssen—Troppau 1:1, Ríссерsee—Klagenfurt 3:0.

A műkorcsolya-bemutatón a román korcsolyázók is szerepeltek.

A nemzetközi jégkorongtorna résztvevőit két csoportba osztották be:

A) csoport: Németország, Magyarország, Jugoszlávia.

B) csoport: Cseh-morva védnökség, Olaszország, Szlovákia.

A következő műkorcsolyázók jelentették be részvételüket a garmischi bemutatókra:

Olaszország: Erkole Cattaneo, Mario Verdi, Constaza Vigorelli. Románia: Turusanko, Maxim Bindea, Maria Popp, Ily Moldovan és a Timcic—Eissenbeiszer páros.

Magyarország: Szekrényessy testvérek páros, a Botond-lányok, Terták Elemér és Kállay Kristóf.

Cseh-morva védnökség: Sadilek.

Jugoszlávia: Silvia Palme.

Szlovákia: Irma Kalencikova. A németek részéről: a Herber—Bayer, Pausin-testvérek, Koch—Noack, Winkelmann—Löhner és Wagner—Staniecek párosok. Horst Faber, Edit Rada, Ulrich Kun, Lidia Veicht, Emmi Wurm, Emmi Putzinger, Hertha Wechtler, Gudrun Olbricht és Benno Faltermeier.

A jégesemények műsora egyébként a következő:

Február 1-én: délután 3 órakor Olaszország—Szlovákia jégkorong mérkőzése. Közben nemzetközi műkorcsolyázó bemutatók. Este negyed 9-kor Németország—Jugoszlávia jégkorong mérkőzés és műkorcsolyázó bemutatók.

Február 2: délután 3 órakor Magyarország—Jugoszlávia jégkorongmérkőzés, közben műkorcsolyázó bemutatók. Este negyed 9-kor: Cseh-morva védnökség—Szlovákia jégkorongmérkőzés, közben műkorcsolyázó bemutatók.

Február 3-án: délután 3 órakor Németország—

Magyarország jégkorongmérkőzés. Közben műkorcsolyázó bemutatók. Este negyed 9-kor Olaszország—Cseh-morva védnökség jégkorongmérkőzés. Közben műkorcsolyázó bemutatók.

Február 4-én délután 3 órakor játssza a két csoport győztese a döntőt, ezután pedig a harmadik-negyedik helyért játszanak a második helyezettek. Közben műkorcsolyázó bemutatók. Este fél 6-kor ünnepélyes díjkiosztás, utána lakomán látják vendégül a résztvevő versenyzőket a rendező garmischiak.

A ROMÁN MŰKORCSOLYÁZÓ BAJNOKPÁR BUDAPESTEN KISSZÁLLOTT EDZÉSRE

A Nemzeti Sport írja: „Szombaton délelőtt nem várt kellemes meglepetés érte a BKE műkorcsolyázóit: alkalmunk volt látni az Irca Timcic—Alfred Eissenbeiszer román bajnokpárt. A műpályát felkereső román vendégek remek produkciókat mutattak be. A jelenlevő magyar mesterek közül Dillinger Dezső úgy nyilatkozott, hogy tisztán akrobatikára építették fel a futásokat. Szinte artistaszámúnak is beillik és nagyon hasonlít az évekkal ezelőtt Budapesten járt Charlette—Neumann hivatásos pár akrobatikára felépített futásához. Alkalmunk volt futás után beszélni a román párral is. A következőket mondták: „Szövetségünk Garmischba küldött ki bennünket, de mi annyi szépet hallottunk Budapestről és az itt levő remek jégről, hogy útközben kiszálltunk itt rövid edzésre. Köszönjük a szíves vendéglátást.” A délutáni gyorsal már el is utaztak a románok Garmischba.”

Nem tartják meg a nemzeti bajnokság tavaszi fordulóját?

Tekintettel arra, hogy a nemzeti bajnokságban szereplő csapatok játékosai jelenleg katonai szolgálatot teljesítenek, a szövetség köreiben azzal a tervvel foglalkoznak, hogy a nemzeti bajnokság tavaszi fordulójának mérkőzéseit nem tartják meg. A labdarúgószövetség emlékiratot juttatott el a főszövetséghez és abban az esetben, ha nem sikerül kieszközölni a behívott játékosok szabadságolását, számítani lehet a tavaszi forduló mérkőzéseinek felfüggesztésével.

— Párisba sem engedtelek volna — egyedül. A végén megdöntöttem volna.

— Légy okos! Segítenünk kell Ilián. A rokonság teljesen magára hagyta. És a bajtársak is... Bízátok csak rám, addig járok utána, amíg kiszabadítom. Vedd tudomásul, hogy minden követ megmozdítok. Nekem igen nagy összeköttetésem vannak. Kihozom. Van igen befolyásos ismerősöm Genfben is... De akadnak mások is, akik a kedvemért hajlandók volnának megfelelő közbenjárásokra. Milyen nagyszerű lesz, ha majd megtudják a felkelők, hogy az öreg Iliát a francia nő adta vissza nekik.

— Esztelenség! Téged is lecsuknának. És mint kémet, agyonlőnének.

Isabelt azonban nem lehetett eltántorítani szándékától. Az ötlet, amely talán csak néhány perccel előbb született meg benne, most végleg elhatalmasodott rajta, mintha mindig csak ez foglalkoztatta volna. Iván érthetetlenül kísérte Isabel arcának növekvő izalmát. Rejtély volt ez számára, homályos ködfolt ezen a jól ismert égitesten, amelynek eredetét képtelen volt megfejtteni.

— Igen, igen! — kiáltotta Isabel lelkesülten, olyan cselekvési vágygal eltelve, amely az utóbbi hónapok renyhésége után meglepő volt nála. Egészen közel simúlt Ivánhoz, karjával átfonta a nyakát, fölkinálta neki a testét, tegyen vele, amit akar, temetkezzék bele a mámorba, csak hogy teljesítse, amit kíván. Lelke azonban másutt időzött.

Ivának most az a beszélgetés ötlött fel emlékezetében, amikor annak idején közölte vele Iliá balsorsát. Akkor sem értettek egyet, most sem. Azóta szóba sem került a dolog közöttük. Ha most megint keresztezik egymás gondolatait, hosszas duzzogás lesz a vége. Iván csak ennyit mondott:

— Neked mindig igazad kell, hogy legyen. Hát jól van, aludjunk rá egyet. Karácsony estétét úgy is idehaza illik tölteni.

A román szövetség elküldte válaszát a budapesti értekezleten összeállított kérdésekre

A hónap elején Budapesten megtartott nagyfontosságú értekezleten több kérdést intéztek az egyes szövetségekhez. A román szövetség a következőkben állította össze feleleteit:

1. A román szövetség részt akar venni a KK-ban.

2. Nincs kifogása az ellen, hogy más országot is felvegyenek a KK-ba.

3. A jelenlegi rendszer fenntartása mellett van, a résztvevő csapatok számának emelése esetén Románia két csapatot küld a küzdelembe.

4. A román szövetség ellene van az 1940-ik évi mérkőzések felfüggesztésének, kivételt képez az az eset, ha a résztvevők számának csökkentése esetén is Románia legalább egy csapatot küld a KK-ba.

A Victoria egyik játékosának a halálhíre terjedt el Kolozsvárott. Az elmúlt napokban az a hír terjedt el, hogy Pál, a Victoria tehetséges játékosa megfagyott és meghalt. Ez a hír, amint később kitudódott, nem felelt meg a valóságnak, mert a játékos ma is makk egészséges.

Az olasz bajnokság eredményei. Az olasz bajnokságban vasárnap tovább folytatták a mérkőzéseket. Részletes eredmények a következők: Róma—Juventus 3:1, Lazio—Torino 1:0, Genova—Bari 1:0, Liguri—Napoli 2:0, Ambrosiana—Venezia 2:1, Bologna—Triestina 2:0, Modena—Novara 4:1, Fiorentina—Milánó 1:0.

A horvát egyesületek továbbra is a szerb szövetség keretében működnek. A horvát egyesületek kiküldöttéi nagyfontosságú ülést tartottak, amely alkalommal foglalkoztak a szerb szövetségtől való különválás gondolatával. Az egyesületek nagyrésze azon a véleményen volt, hogy ne alakítsanak külön szövetséget, hanem továbbra is a szerb szövetség keretében fejtsék ki működésüket.

Állami támogatásban részesülnek a magyar labdarúgócsapatok. A magyar szövetség határozata értelmében a labdarúgócsapatokat segélyben részesítik. Ehhez a segélyhez az állam is hozzájárul. Az első segélyezett egyesület a Ferencváros, amely egy millió leinek megfelelő összeget kapott.

Svájcban is megszámozzák a labdarúgójátékosokat. A svájci szövetség határozatot hozott, a melynek értelmében 1940 január 1-től a labdarúgójátékosokat megszámozzák, így a közönség jobban felismerheti a játékosokat.

Szép, fehér köntösben köszöntött be az ünnep.

A karácsony estétét megünnepelték. Azaz, a görög karácsonyt, mert Isabel karácsonya hamarabb esett, csak nem törődött vele. Nem volt vallásos lélek, de nem volt vallástalan sem. Egyszerűen új hazájának vallási szokásaihoz igazodott.

Karácsony estére átmentek Botjuékhoz, ahol a rokonság és közeli ismerősök gyűltek össze. Felhúzták a gramofont és egyházi énekeket hallgattak. Egyik lemez középkori francia egyházi éneket pergetett le. Isabelnek akartak kedveskedni vele.

A karácsonyfa alja tele volt ajándékokkal. Isabel Ivántól értékes bolgár himzéseket, a rokonság nőtagjaitól antik ékszert, Botju pedig gavallérosan egy harmincezer levas csekket adott át kettőjüknek, hogy használják tetszésük szerint. Ez az ajándék az egész társaságban általánost feltűnést keltett és most, hogy Isabelnek átnyújtotta az utalványt, cselekedete külön magyarázatra szorult:

— Egyharmada az elmaradt nászajándékért. Egyharmada Ivánnak, mert a nyár folyamán segített a rózsaszüretkor. Egyharmada pedig neked Isabel, mert nagyon szeretünk.

Isabel nem is igyekezett elpalástolni, hogy mennyire jól esett neki a családnak a figyelme. Ezeknek az embereknek a lelke a legkülönbözőbb szálakból volt összeszöve. De meg kell állapítani róluk, hogy jó szívűek, noha látszólagosan kemények és pénzsóvárak. Az ajándékozás tekintetében Isabel sem maradt hátra. Botjunak valahol az ötvös uccában értékes, ezüsttel bevont tajtékpipát vásárolt, Nestrovnak egy ébenfa-botot, Misunak sálat, a lányoknak selyemkendőt és asztalterítőt, Ivánnak pedig díszes tört, amelyet hajdanában a régi hajdúkapitányok viseltek.

Iván kíváncsian nézegette és kihúzta nászfás tokjából. A tőr éles volt, lehetett szúrni vele.

RÓZSASZÜRET

IRTA: LIGETI ERNŐ

65

Minden kinzó részletével visszatért annak a multkori beszélgetésnek az emléke, amelyet a felkelésekkel kapcsolatosan folytattak. Isabel pedig összefüggést keresett a télvíz és a lecsukás között. Juj, hogy mennyire nem tetszik neki a dolog.

— De hiszen együtt megyünk, semmi baj sem történhetik.

— Még az sem valószínű, hogy útlevelemre vízumot kapok, — keresett Iván egérutat.

— Miért nem? Talán megbízhatatlannak tartanak téged, a szelídlelkű, légynek sem vétő tanárt?

— Minden hazámbelire gyanakodnak mostanában. A határon legfeljebb kereskedők mehetnek át. Le kell mondanunk az útról.

Isabelben azonban egyre inkább életreka-pott az ötlet. Hogy is nem jutott eddig az eszébe? — töprengett. Egészen bizonyos, hogy Iván szándékosan túlozza a nehézségeket.

— És ha én megyek egyedül? Engem csak nem fognak gyanusnak találni?

Iván most már nem is a bonyodalmas útra gondolt, hanem arra az eshetőségre, hogy Isabel bárhova is elutazhat nélküle. Felelősséget vállalt benne a szerelemföltés. Hiszen nem bírta el egy napig se, hogy Isabel távol legyen tőle. Ijesztő gondolat, hogy egyszer csak felül a vonatra és nem száll ki az állomáson, ahová az ő tudtával a jegyet megváltotta, hanem utazik tovább és sohasem tér vissza.

Szenvedélyesen ragadta meg a kezét.

— Nem engednélek el egyedül a világ minden kincséért sem!

— Az imént Párisba is elengedtél volna, — szakította félbe Isabel csöndes szemrehányással.

KÖZGAZDASÁG

A romániai magyarság gazdasági célkitűzései

A szegénység ólomsúlyként nehezedik vállainkra és amíg a gazdasági szervezkedés szükségességét nem ismerjük fel, addig életszínvonalunkat sem javíthatjuk meg. Főleg a szélesebb népréteg van kitéve az állandó megpróbáltatásoknak, amely réteg szerveztlenségénél fogva nemcsak gazdaságilag, hanem kulturális, szociális és társadalmi téren is a mélypont felé tart. Gazdasági szerveztlenségünk, amelynek egyéni életberendezkedésünk képezi a melegágyát, nemcsak hétköznapi életfolyásunkra, hanem lét- és fajfentartásunk megerősödésére is békítőlag hat. A romániai magyar gazdasági élet megteremtése érdekében legfőbb ideje, hogy a sok szóbeszéd helyett végre a tettekre kerüljön a sor és ha kell, úgy áldozatkészségünkről se feledkezzünk meg, mert ez feltétlenül meg hozza a maga gyümölcsét.

Eddig mi sem történt gazdasági megerősödésünk érdekében. Miért? Mert a gazdasági szervezkedésben rejlő összefogó erő jelentőségének a megszívlelése még nem törhetett magának utat egy közös gazdasági frontba való tömörüléshez. Szét-esett kéve módjára mindenki magának él. Ennek az állapotnak a legyőzésére egy tervszerűsége felépített gazdasági programot kívánok adni, amely programba mindenkinek vállvetve be kell kapcsolódnia, hogy a megoldásra váró összes gazdasági kérdések gyökeres megvalósítását elérhessük. A népeknek egymás közötti gazdasági versenyében a magyarságnak is méltó helyet kell elfoglalnia, de ez viszont csak akkor következhetik be, ha gazdasági életünkbe olyan vérkeringést sikerül belevinni, amely üdítő balzsamként hat a magyarság gazdasági életének a felfrissítésére.

Melyek azok a gazdasági források, amelyek a romániai magyarság érdekeinek szem előtt való tartása mellett a közösség jegyében építő munkára várnak? Ezeknek egy részét az alábbiakban kívánom ismertetni. Első sorban is a lenrost termelésére, ipari feldolgozására és értékesítésére kívánok nagy vonalakban rámutatni.

A lenrost termelése a Bánság egyes vidékein is meghonosítható, azon-

ban melegebb éghajlatunk folytán csapadékban szegényebb a mi vidékünk és ez a körülmény gazdáinkat meg gondolásra készíti. Egy katasztrális hold földön átlag huszonöt métermázsza lenkóró terem és a gazda ekkor tisztán ezeröttszáz leit könnyvelhet el. Viszont, ha ezt a termelést, mint lenfonalárut értékesíthetné, úgy harmincezer leit kereshetne meg tisztán. A fonoda husz millió leibe kerülne kétezzer orsóval. Mivel azonban az a felfogás uralja magyarságunkat, hogy ezt az összeget képtelen előteremteni a saját erejéből, ennél fogva a lenfonoda felállításának ügye tárgytalanná vált. Ezzel a felfogással én szembehelyezkedem, mert a magyarság már nem egyszer tett tanubizonyosságot az áldozatkészségéről és ha gazdaságilag szerveztettek volnánk, akkor a szükséges pénzt is minden szegénységünk ellenére is elő tudnánk teremteni.

A kenderrost termelése tekintetében figyelembe kell venni, hogy egy katasztrális hold földön átlag 40 métermázsza kenderkóró terem. A gazdának tiszta jövedelem fejében 5400 lei maradna a kóró értékesítése esetén, ha viszont, mint félgyártmányt hozhatná forgalomba, tizenkétezzer lei lenne a haszon. Ha pedig tovább feldolgozza és mint kötélárut adja el, akkor 28.000 leit vághatna tisztán zsebre.

A kenderfeldolgozó vállalat volna hivatott arra, hogy a bizonytalanság elé tekintő falusi fiatalságunknak egy részét a zsinag- és kötélgyártásnak háziiparrá való megszervezésével az ipari pályára átcsoportosítsuk. Ez maga után vonná, hogy idővel fiatalságunk soraiból nagyobb vállalkozó tehetségek is akadnának a házi ipar terén. Egy ilyen vállalatnak a megteremtése csupán a magyarság gazdasági szerveztlenségén múlik. Mert abban az esetben, ha gazdaságilag szerveztettek volnánk, népünk szívügyévé tenné ennek a gazdasági megújulásunkhoz vezető vállalatnak a felépítését. A cél könnyen elérhető volna, ha életet, emelkedő lelket tudnánk kezdeményezésünkkel gazdasági életünkbe belevinni.

Olajmagvak termelése, ipari feldolgozása és értékesítése kérdésével kapso-

latosan megállapítható, hogy az olajmagvak termelése sem marad el a fentemlített termelési ágak jövedelmezősége mögött. Mint minden esetben úgy a jelen termelési ágban is a termelő nem saját magáért, hanem másnak az érdekeiért dolgozik. Az ipari és kereskedelmi vállalatok szedik itt le a tejfelt a termelők munkája után. Ez természetesen termelőink elszegényedésével jár. Ezen az állapoton is változtatnunk kell, mert a jövőben gazdáinknak nem lehet érdeke az, hogy csak termeljenek, hanem termelvényeik után az ipari és kereskedelmi haszon is őket kell, hogy megillesse.

A napraforgómagból préselés útján nyerünk olajat. A hidegen préselt olaj nagyobbára mint ételolaj kerül forgalomba, a melegen préselt olajat viszont firneisz és szappangyártásra dolgozzák fel. Egy katasztrális hold földről 6—12—24 métermázsza napraforgómag terem. Ha átlag 15 métermázsát számítunk, akkor is tizezer leit jövedelmez tisztán. Ha a magot iparilag feldolgozzuk, úgy még háromezer lejtel többet hoz a gazdának. Amennyiben viszont ezen az egy hold földön tizenöt mázsza búzát kapnánk, úgy a gazda csak négyezer leit keres.

A lenmaggal kapcsolatosan meg kell állapítani, hogy a különféle származású lenmagvak átlag 30—40 százalékos olajat tartalmaznak. A melegen préselt olaj aranyárga színű, de hosszabb állás után megbarnul, oxigén felvétele következtében sűrű folyósá lesz, majd szép fénytel szárad. Ez az anyag neutrális éterben oldhatatlan. Ezen tulajdonságánál fogva, mint száradó olaj alkalmas firneisz, lakk, valamint linoleum és egyéb ipari termékek előállítására. Ezenkívül a szappangyártásnak is jó nyersanyaga. Egy katasztrális hold földről átlag hét métermázsza lenmag terem, 4000 leit jövedelmez tisztán a gazdának, viszont iparilag félgyártmánynak feldolgozva 9500 leit jövedelmez holdanként. Ha pedig finomított olajat gyártunk belőle, úgy 13.000 leit hozna tisztán.

Egy olajfeldolgozó berendezési tárgyai félmillió leibe kerülnek, míg egy kenderfeldolgozó gyár berendezése két millió leit igényel.

Meggyessy István

Megállapították a bőrgyárak nyersbőrkvótáit. A nemzetgazdasági minisztérium mellett működő nyersanyag-hivatal megállapította az országban működő bőrfeldolgozó üzemek nyersbőr-részszeszési kereteit, amiről körlevélben értesítette a vágóhidak mellett működő bőrelosztó bizottságokat, egyben részletes utasításokat küldve az 1939. évi 3975 számú rendelet törvény terhére történt kihágások megállapítását illetően.

— Vigyázz! — figyelmeztette őt. Isabel mosolyogva, — ez nem papírvágó kés.

Óhitű keresztények szemében a karácsony este még inkább az ájtatos elmélyülésnek az ünnepe s nem alkalmas vidám tereferékre, de ahogy Botju és Nestrov fölmentek a szobájukba, a hangulat mindinkább vidámabbá vált. A nők édes bort ittak, Misu egy lassú ütemű tangólemezt is betett a gramofonba. Iván és Isabel táncoltak. A szobát sűrű dohányfüst árasztotta el, a levegő átforrósodott a lámpák erős fényétől. Iván kigyúlladt tekintettel simult Isabelhez, éppen úgy, mint tizenhét hónappal ezelőtt, amikor először kérte föl táncra a Cercle des Etranger-ben és azóta sem táncolt vele. Elmúlt másfél esztendő és Ivánnak fél éve a felesége. Pedig, ha akkor nem indul meg Ivánnal a parketten és nem érzi meg benne a férfias erőt, amely kiáradt e mély pillantású fiatalember szeméből, talán sohasem találkoztak volna össze. Iván szeretett táncolni. Erre emlékeztek a mozdulatai, a ritmusérzéke, amellyel átadta magát a tánc könnyű izalmának. Isabel is szeretett táncolni. Vajjon, hogy is történt, hogy életük annyira más formát öltött és eszükbe sem jutott: lehet mást is csinálni, mint amit eddig csináltak?

— Emlékszel? — suttogott Iván tánc közben, mire Isabel csak a fejét biccentette meg. Most mind a ketten arra a táncra emlékeztek vissza. Ivánnak jól esett, hogy Isabel is visszagondolt, de hallgatólagosan úgy találták, hogy elég volt ez az egy forduló és ne is táncoljanak többet. Túl voltak az éjjelen és kimentek a csikorgó éjszakába. Fehér volt a világ, kemény hideg, de elviselhető volt, mert nem fújt a szél. Isabel végigcsúszkált a kertbe levezető, megfagyott úton. Arca kiszínesedett a hidegben, szemé életerőtől csillogott.

— Nem fázol? — kérdezte Iván nyugtalanul, aki most utólérte — végtelen üvegburája alatt.

Isabel hangja úgy csengett, mint a kristályszilánk.

— Én fázzam? A macedón lány!

— Fussunk, — mondotta azután, — fussunk versenyt és már eliramodott a kert felé. A többiek, kissé túl jókedvűen a bortól, nézték, hogyan repül át Isabel a tisztá, érintetlen havon. Hangosan vihogtak és biztatták Ivánt, hogy próbálja utólrni. Isabel gyorsabban futott. Iván mind kiáltott utána, hogy álljon meg, mert egészen átmedvesedik a lába a könnyű selyempőben. Isabel nevetett és szaladt tovább. Végre Iván elfogta, megrántotta és magához ölelte. Isabel lihegett. Iván arca tele volt szemrehányással:

— Vigyázz magadra, édesem!

Szerencsére Iván kezében tartotta Isabel bundáját, amelyet Isabel futás közben ledobott magáról és bedobott egy elfagyott virágágyba. Ivánnak előbb utána kellett bukdácsolni és ezért volt az, hogy olyan messzire érte utól. Most ráerőszakolta a bundáját és ismét hevesen magához szorította. Isabel ki akarta tépni magát, hogy tovább fusson, de valamilyen hirtelen rájött szenvedély következtében Iván erős volt, erős akart lenni. Isabel ismét érezte azt a félelmetes, lappangó erőt, amely ott rejtőzött ebben az emberben, mintegy ősi örökségként, felhasználatlanul.

Távrolról kiabáltak utánuk, lehangosabban Misu, hogy térjenek vissza, menjenek haza együtt.

— Induljatok csak előre, jövünk mi is azonnal.

Leültek a kertben a padra...

— Szeretsz? — ostromolta Iván, ujjjaival gyöngéden megérintette Isabel arcát, amely nedves volt a páras levegőtől.

Isabel nem felelt. Lehorgasztotta a fejét, talán a fáradságtól, vagy talán hirtelen jött gondolatainak súlyos terhe alatt.

— Mindig szeretni fogsz? — serkentette tovább, nyugtalanul,

— És te?

— Én igen. De te?

— Én nem hiszem — visszashorította Iván kezét, hogy egy mozdulattal ellensúlyozza azt, amit mond. — Nem hiszem. Nem tudok bele nyugodni, hogy életünknek csupán annyi értelme legyen, hogy mi szeretjük egymást. Hogy semmi se történjék velünk. Nézd... most akarom elmondani neked, most, amikor nincs kétség benned, hogy éppen úgy szeretlek, mint régen. Valami másra is vágyom. Nem tudom neked pontosan szavakba önteni, hogy mire. Még mindig nem kaptam meg tőled azt, amit vártam.

— Én sem, — felelt Iván titokzatosan.

— Mire vártál, édesem?

— Ne vess ki... Én mindig azt hittem, hogy ebből a szerelemből születni fog... egy gyermek. Vagy két gyermek, vagy akár egy fél-tucat. Mindez hozzátartozik az életünkhöz, de te még eddig nem akartad.

Isabel önkénytelenül is visszahúzta a kezét.

— Mi sem könnyebb, hogy a nők gyermeket hozzanak a világra. A mi szerelmünkben azonban egy é b n e k kell megszületnie. Nézd csak, milyen csodálatosan rózsaszínű az ég alja. — Felállott és lelkesedetten a távoli, rózsaszínű boltzatra mutatott. Iván észrevette, hogy Isabel most is bujkál előtte gondolataival. A nagy mindenség előtt családottan mérte fel önmaga életét. Kevés az, amit Isabelnek nyújtani tud. De Isabelnek ő nem ígért többet, mint szerelmet. Isabel fázott. A legszívesebben az ölébe vette volna, hogy úgy vigye haza. De csak megalázottan követve, majd lépését gyorsítva, töprengve haladt mellette. Lopva rápillantva Isabel arcára, hogy meggyőződjen, foglya-e még mindig a nyugtalanság démonának, amelytől — az a balsejtelve, — sohasem fog tudni megszabadulni. A frissen fagyott hó könnyörtelenül re-segett lépteik alatt

(Folytatjuk)

Valuták hivatalos árfolyama. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti.) Holland forint 75.49—76.59, belgas 23.87—24.22, angol font 567.87—576.15, dollár 141.10—143.17, francia frank 3.22—3.77, cseh korona 4.68—4.77, francia frank 31.81—32.29, szlovák korona 4.68—4.77. Ezekben az árfolyamokban a harmincyolc százalékos felár is bennfoglaltatik. A következő árfolyamok felár nélkül értendők: dragma 0.90—1.60 és 1—1.62, dinár 2.89—3.05, márka 40.50—49 és 41.50—50, pengő 26.50—27, olasz líra 7.17—7.17, leva 1.60—1.68, zloty 0—19.

Kevés a kereslet a bányai gabonapiacra és így az üzleti forgalom csendes. A piaci árak a következők: Búza 470, tengeri 390, korpá 330, újzab 500, muharmag 730, napraforgómag 790, tökmag 1.400, tavaszi árpa 500 lei százkilónként. A lóheremag 40 és a lucernamag 60 lei kilónként.

Külkereskedelmünk egyenlege Magyarországra felé. A külkereskedelmi hivatal megállapítása szerint a román—magyar kereskedelmi összeköttetés Románia javára mintegy hatszáz millió lei összegű régi követelés-egyenleget mutat. Ennek eltüntetésére végett több rendbeli megállapodás jött már létre a két ország között. Az elgondolások azonban nem változtattak a tényen és most is körülbelül ugyanez az egyenleg áll fenn. Miután a behozatal aránylag kicsi, kivételünk ezt állandóan körülbelül ugyanazzal az értékkel túlháldja, a külkereskedelmi hivatal az új engedélyek kereteiben igyekszik megtalálni a kiegyenlítés lehetőségét.

AREMELÉSI KÉRÉSEK A KARTELL TANÁCS ELŐTT. A kartellek tanácsa előtt a következő kartellben egyesült gyáripárosok áremelési kérvényei fekszenek: az étkezési olajok, a cukorgyárak, a csavar- és kulcsgyárak. A tanács mindezekben az esetekben beható szakvizsgálatot rendelt el és nem csupán egyes nyersanyagok áremelkedését veszi számításba, hanem az egész termelési költség viszonyát az előző termelési költséghez és a nemzetgazdasági minisztérium nem hagyja jóvá az így nem indokolható áremeléseket. A cukorra nézve a minisztérium a kérelemre tekintet nélkül már közölte, hogy áremelést nem engedélyez.

Külföldi vállalkozók bön helyett pénzvadékokat tesznek le. A pénzügyminisztérium a hivatalos lap 27-iki számában 464.789 szám alatt rendeletet tett közzé a külföldi vállalkozók részéről leteendő óvadékra vonatkozólag. Míg a belföldiek az óvadék 25 százalékát bönokban kötelesek letenni és csak a hat hónaponál rövidebb időre szóló óvadékoknál tehetik le annak negyedét kamatozatlan készpénzben, a külföldiek bármily hosszú időre szóló óvadékaik negyedét készpénzben kötelesek letenni, a többiük is letehetik bármely óvadékképes értékpapír formájában.

Gyarmatárakban fokozódott a kereslet, az árak változatlanok. A karácsony körüli általános nagy beszerzések után általánosan megcsappant a kereslet a gyarmatárakban, a kávé, tea, rizsfogyasztás lényegesen megkissebedett az üzletekben és miután időközben újabb készletek is érkeztek az importőrökhöz, a kialakult árak változatlanok maradtak. Általános megállapítás volt, hogy a vevők jelentékeny része a hirtelen beszerzett készletekből él. Ez részben a bizalom és nyugalom helyreállítását jelentette, részben azonban azt is, hogy fogyasztóink nagy része nincsen abban a helyzetben, hogy számbajöhető készleteket tudjon otthonában tartani. A házi készletek elhasználása után most természetesen jött az erősebb kereslet. Minthogy azonban egy nagybani raktárak, mint a kisnybeni eladással foglalkozó üzletek kellően vannak ellátva, a nagyobb kereslet a megállapítások szerint nem járt áremelkedéssel a nagy le-rakatoknál és így a fogyasztókat közvetlenül ellátó üzleteknél sem.

Január 31-én lejár az adóamnesztia. A kolozsvári pénzügyigazgatóság közli az érdekeltekkel, hogy az adóamnesztia utolsó határideje január 31-ét, melyet nem hasszabbítanak meg. Felhívja tehát az érdekelteket a be nem vallott tételek bevallására és befizetésére, mert február 1 után alkalmazzák a törvényben előírt bírságokat.

Külön engedélyt kell szerezni a Magyarországon keresztül történő román—német áruszállításokra. Számos tartomány 1164—1940. számú rendelkezésével értesítették az érdekelteket kereskedőket és magánosokat, hogy a Németországból rendelt árukra, valamint a Németországból érkező bármilyen rendelkezésre, amelyet Magyarországon keresztül szállítanak, meg kell szerezni a külön magyar átszállítási engedélyt (autorizatie de tranzit). Enélkül az engedély nélkül egyetlen megrendelés sem szállítható le. A késések, valamint az esetleges kellemetlenségek elkerülése végett, ajánlatos, hogy a magyar engedélyt előzetesen beszerezzék, vagy a németországi szállításokat Jugoszlávián keresztül bonyolítsák le, ahol viszont nem kell tranzitengedély.

Rádió

SZERDA, JANUÁR 31.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi hírek. 12.10: Hanglemezek. 13.10: Időjelzés, látványosságok, művészeti és kulturális hírek. 13.30: Hanglemezek. 14: Hírek. 14.20: Harmonika számok. 14.40: Xilofon hangverseny. 15: Különböző közlemények. Radio Romania. 19.00: időjelzés és időjárásjelentés. 19.02: Művészeti krónika. 19.17: Hanglemezek. 19.50: Hírek magyarul. Radio Romania és Radio Bucuresti. 20: Felolvasás. 20.15: Énekszámok. 20.45: Hírek. 21: A zene története. 22.10: Sporthírek. 22.30: Énekszámok. 23: Hanglemezek. 23.45: Idegennyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Ébresztő. Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.15: Gyermekdélután. 11.45: Előadás. 13.10: Hanglemezek. 13.40: Hírek. 14.20: Cigányzene. 15.30: Hírek. 17.15: Diákkézlő. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: A rádió szalónzenekara. 18.20: „Valakit elkap a gép.” Elbeszélés. 19.50: Cimbalmoktató. 20.15: Hírek. 20.25: Horti Lajos magyar nótákat énekel. 21.00: A Münchener Filharmonikusok hangversenye. 22.10: Hírek. 23: Hírek. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Cigányzene.

Budapest I. 19.50: Olasz nyelvoktatás. 20.30: Előadás. 21: Hírek. 21.25: Magyar tánclemez.

CSÜTÖRTÖK, FEBRUÁR 1.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Hanglemezek. 13.20: Időjelzés, látványosságok, művészeti és kulturális hírek. 13.30: Rádiózenekar. 14: Hírek. 14.20: A hangverseny folytatása. 15: Különböző közlemények. Radio Romania. 19: Időjelzés és időjárásjelentés. 19.02: Tudományos krónika. 19.17: Hanglemezek. 19.55: Magyar nyelvű hírek. Radio Romania és Radio Bucuresti. 20.05: Felolvasás. 20.12: Felolvasás. 20.20: Énekszámok. 20.45: Hírek. 21.15: Szimfonikus hangverseny. 21.55: Sporthírek. 22.15: A hangverseny folytatása. 23.10: Hanglemezek. 23.45: Idegennyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Ébresztő. Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Elbeszélés. 11.45: Felolvasás. 13.10: A rádió szalónzenekara. 13.40: Hírek. 14.30: Katonazene. 15.30: Hírek. 17.15: Ruszin hallgatónak. 17.45: Időjelzés, időjárás, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: A földművelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozata. 18.45: Hanglemezek. 19.20: Előadás. 19.50: Énekgangverseny. 20.15: Hírek. 20.25: Hangképek a garmisch partenkirchén téli nemzetközi sportjátékokról. 20.50: Brahms: Változatok Hayn egyik témájára. 21.10: „A szókimondó asszonyosság.” Vigjáték három felvonásban. 22.40: Hírek. 23.10: Cigányzene. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.25: Hanglemezek.

Budapest II. 18.15: Hanglemezek. 21.25: Elbeszélés. 21.50: Magyar tánclemez. 22.35: Időjárásjelentés.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: álláskeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés és Házasság nem közölhető, minden más rovatban szavankint kettő lei. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratianu 8. II. kerület: Popovici trafik, Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Flauder-trafik, Piata Lănovari IV. kerület: March-trafik, Piata Küttl. — Nőgrádv-trafik, (Corse mellett). — Schmidt-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-trafik, Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—13.

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Állást keres

Urasági szobainas éves bizonyítványokkal azonnalra, vagy február 1-re állást keres. Csorba I., Str. Stoicescu No. 4. 602

Fehérnemű javítást és stoppolást olcsón és pontosan vállalom. Özv. Aschenbrennerné I., Eugen de Savoya 24. I. emelet, ajtó 6. 651

Ruha varrást, alakítást úgyszintén estélyi ruhák készítését házban és házon kívül vállalom. I., Str. Mercy 3. I. emelet udvari lépcső Skabla Erzs. 650

Gépész, aki a Diesel-motorok kezelését is érti, állást keres. Szerelést vagy kiegészítést is vállal. Jó bizonyítványokkal rendelkezik. II. Str. Inocentiu Klein 16. 799

Lakas

Kétszobás emeleti és földszintes napos uccai, fürdős lakás májusra előnyösen kiadó. IV., Müller Guttenbrunn 8. 596

Állandó rendes lakónak 3 szobás földszintes uccai napsugaras, tiszta, fürdős lakás, egy szoba különbejáráttal májusra 1650 lei, plusz mellékilleték kiadó. IV., Müller Guttenbrunn 8. 594

Egyszobás lakást a II. kerületben április 1-re keresek. Címetek „Víz a lakásban legyen” jelígre a kiadó továbbít. 798

Kisebb úri családnak ajánlok kétszobás első emeleti, teljes komfortos, ritka jó beosztású, napkelet és napnyugatra fekvő lakást májusra az új Friedrich-házban. IV. Duca ucca sarok, Str. Muresianu 10. 599

Csak rendes lakónak, 3 uccai földszintes modern napos lakás májusra kiadó. IV., Müller Guttenbrunn 8. 595

Jólmenő fűszerüzlet haláleset miatt azonnal eladó. III., Str. Eneas 14. 593

35 év óta
SIEBOLD-
BUTOR a legjobb
tőkebefektetés.
Üzem: Temesvár II., Str. Telegrafului 22. — Állandó kiállítás: I., Piata Unirii 14 szám.

Állás-velet

Használt varrógépeket (családi és ipari), veszek legmagasabb árban. Wallachy, Józsefváros, Str. Bratianu 19 szám. 569

Megvételre keresek támlás gyermekszánkót. Címetek csak ármegjelöléssel a kiadóba kérek. 797

Hutónfele

Őri család részére kapható házban belül és kívül, legfinomabb igényeket kielégítő, speciális román, magyar, francia ebéd koszt korlátolt számban úri családnál. I., Sft. Ion 7. II. emelet 5. (Irgalmasok temploma mellett.)

A Németh György-
féle mézárós és hentes üzlet
február 1-én

átköltözik
II. Bulevardul Carol 1. sz. alá